

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาคบริหารธุรกิจเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

การศึกษาศาณการผลิและการตลาดมะพร้าวอ่อน
A Study on Production and Marketing of Baby Coconut

ของ

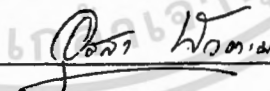
นายรัชชัย เจริญรัตน์

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2533

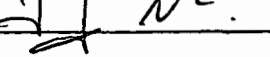
อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

 18 / พ.ค. / 33
(อาจารย์อรสา บัวตะมะ)

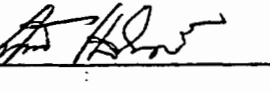
กรรมการปัญหาพิเศษ

 18 / พ.ค. / 33
(อาจารย์ศิริจรรยา เจริญรัตน์)

กรรมการปัญหาพิเศษ

139.17
18 S.A. 2533 18 / พ.ค. / 33
(อาจารย์คิณีย์ สังข์รัมย์)

หัวหน้าภาควิชา

ผ.พ.
ร. 284 ก 18 / พ.ค. / 2533
(อาจารย์อานวย แสงโนรี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาสภาพการผลิตและการตลาดมะพร้าวอ่อน

A Study on Production and Marketing of Baby Coconut

T097857

โดย

นายรัชชัย เจริญรัตน์

รฟ.
ร 284ก
2533

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... 97857

วัน,เดือน,ปี..... 9 JUN 2003

เสนอ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

พ.ศ. 2533

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การศึกษาสภาพการผลิตและการตลาดมะพร้าวอ่อน

โดย : นายรัชชัย เจริญรัตน์

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

สาขาวิชาเอก : บริหารธุรกิจเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อติลา โกมลมา , 18 / พ.ศ. / 33

(อาจารย์อูรสา บัวตะมะ)

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะสมแก่การเกษตรเป็นอย่างยิ่ง ไม่
ว่าจะเป็นการทำนา ทำไร่ การเลี้ยงสัตว์ การทำสวนผลไม้ก็เป็นอีกอาชีพหนึ่งที่ทำรายได้ให้แก่
เกษตรกรเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะมะพร้าวอ่อนซึ่งเป็นผลไม้ที่มีแนวโน้มมีความสำคัญแก่เศรษฐกิจ
เนื่องจากมีคุณค่าทางอาหารและเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลกทั้งในและนอกประเทศแล้ว
ยังส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศ ถึงแม้มูลค่าการส่งออกไม่สูงนัก แต่มูลค่าการส่งออกก็ได้เพิ่ม
สูงขึ้นทุก ๆ ปี ซึ่งจะเห็นได้จากมูลค่าการส่งออก 8 ล้านบาทในปี พ.ศ.2527 เพิ่มขึ้นเป็น 9.6
ล้านบาทในปี พ.ศ.2529 และ 4.8 ล้านบาทในปี พ.ศ.2530 อย่างไรก็ตามการพัฒนามะพร้าวอ่อน
ให้เป็นพืชเศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่ง จึงได้ทำการศึกษาถึงสภาพการผลิตและการตลาดมะพร้าวอ่อนของ
ประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการผลิตและการตลาดมะพร้าวอ่อน ตลอดจน
ปัญหาด้านการผลิตและการตลาด เพื่อหาข้อเสนอแนะและวิธีการแก้ไขปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ
ในการพัฒนาการผลิตและการตลาดมะพร้าวอ่อน

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถม-
ศึกษา (ป.1-ป.7) ร้อยละ 88.89 ประสบการณ์ในการทำสวนอยู่ระหว่าง 5-15 ปี ร้อยละ
76.19 เหตุผลในการปลูกมะพร้าวอ่อนคือ สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ส่วนด้านการผลิตและการใช้
เทคโนโลยีของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีการให้ปุ๋ยร้อยละ 58.73 การปลูกพืชแซม การให้น้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การล้างคอมะพร้าว การกำจัดวัชพืช การป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว และการไถผล ร้อยละ 33.33, 93.65, 68.25, 90.47, 57.90 และ 4.76 ตามลำดับ สำหรับปัญหาในการผลิตคือ โรคและศัตรูมะพร้าวรบกวน และร้อยละ 55.55 บัญสารเคมีกำจัดศัตรูพืชราคาแพง ร้อยละ 44.44

การขายผลผลิตของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ขายผลผลิตให้กับพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 50.00 และในการขายผลผลิตของเกษตรกรก็จะแบ่งขายตามความเหมาะสมเมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วคิดเป็นร้อยละ 46.03 และเหมาสวนตอนเก็บเกี่ยว ร้อยละ 38.10 ด้านการกำหนดราคา แหล่งรับซื้อเป็นผู้กำหนดราคา สำหรับการชำระเงินของผู้ซื้อ โดยส่วนใหญ่จะชำระเงินเป็นเงินสด ส่วนการจัดการด้านการตลาด เกษตรกรมีการคัดคุณภาพ คัดขนาดผล และการขนส่ง คิดเป็นร้อยละ 57.14, 53.97 และ 4.76 ตามลำดับ ช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนธันวาคม นอกจากนี้ยังพบว่าเกษตรกรมีปัญหาในการขายผลผลิตที่สำคัญคือ ราคาผลผลิตตกต่ำ ร้อยละ 49.21 และไม่มีอำนาจต่อรองทางด้านการตลาด ร้อยละ 41.27

จากผลการศึกษาทำให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจะมีการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการด้านการผลิต และวิทยาการการก่อนเก็บเกี่ยวและหลังการเก็บเกี่ยว ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับการขยายพันธุ์มะพร้าวอ่อน เมื่อเกษตรกรมีความต้องการที่จะขยายพื้นที่ทำการผลิต พร้อมทั้งให้มีการวางแผนการผลิต เพื่อให้ผลผลิตออกสู่ตลาดในปริมาณที่พอเหมาะกับความต้องการของตลาด ตลอดจนให้มีแหล่งข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด

คำนิยม

ในการศึกษาและเรียบเรียงปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยการให้คำแนะนำช่วยเหลือ และการตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของท่านอาจารย์ อรุสา บัวตะมะ อาจารย์ที่ปรึกษา ปัญหาพิเศษ ตลอดจนอาจารย์ ศิริจรรยา เครือวิริยะพันธ์ และ อาจารย์ คิณีย์ สังข์รัศมิ กรรมการปัญหาพิเศษ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติม ผู้เขียนขอกราบพระคุณ ท่านอาจารย์ทั้ง 3 ท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณหน่วยงานราชการทุกแห่งที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ นับตั้งแต่ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี กรมส่งเสริมการเกษตร ตลอดจน เจ้าพนักงานการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอสามพราน สำนักงานเกษตรอำเภอนครชัยศรี สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสมุทรสงคราม สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินสะดวก สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านแพ้ว ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณในครั้งนี้ด้วย

พร้อมกันนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมในการศึกษาทุก ๆ ท่าน ขอขอบคุณที่ช่วยเหลือในการพิมพ์ และขอขอบคุณเอนกทุก ๆ คนที่คอยช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจ จนทำให้การศึกษาปัญหาพิเศษเรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยดี

รักชัย เจริญรัตน์

พฤษภาคม 2533

สารบัญ

		หน้า
	สารบัญตาราง	(3)
	สารบัญภาพ	(4)
บทที่ 1	บทนำ	1
	ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
	วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
	ขอบเขตของการศึกษา	5
	วิธีการศึกษา	5
	การตรวจเอกสาร	6
บทที่ 2	สภาพทั่วไปของมะพร้าวอ่อน	8
	ถิ่นกำเนิดของมะพร้าว	8
	ลักษณะทั่วไปของมะพร้าว	8
	พันธุ์และลักษณะประจำพันธุ์	11
	การปลูกรมะพร้าวอ่อนในประเทศไทย	13
	สภาพดินฟ้าอากาศที่เหมาะสมกับการปลูกรมะพร้าวอ่อน	16
	ฤดูกาลเพาะปลูก	17
	การดูแลรักษาสวนมะพร้าวอ่อน	17
	การเก็บเกี่ยวมะพร้าวอ่อน	20
	ปริมาณผลผลิตต่อต้น	22
	ต้นทุนและผลตอบแทน	22
	แนวโน้มในการปลูกรมะพร้าวอ่อน	23
	ปัญหาทั่วไปในด้านการผลิต	25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
การตลาดมะพร้าวอ่อนภายในประเทศ	26
รูปแบบมะพร้าวอ่อนที่จำหน่ายในท้องตลาด	26
โครงสร้างการตลาดและวิธีการตลาด	28
วิธีการซื้อขาย	29
การเก็บรักษา	29
ปัญหาทั่วไปด้านการตลาด	29
บทที่ 4	
ผลการศึกษา	31
ลักษณะท้องที่ทำการศึกษา	31
สถานที่ทั่วไปของท้องที่ทำการศึกษา	36
การผลิตและการใช้เทคโนโลยีของเกษตรกร	42
วิธีการขายผลผลิต	51
การกำหนดราคามะพร้าวอ่อน	52
วิธีการชำระเงินของผู้ซื้อ	52
การจัดการด้านการตลาดในการขายผลผลิต	54
ช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาด	55
ปัญหาเกี่ยวกับการขายผลผลิต	55
บทที่ 5	
สรุปและข้อเสนอแนะ	57
สรุป	57
ข้อเสนอแนะ	58
เอกสารอ้างอิง	60
ภาคผนวก	61

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	มูลค่าการส่งออกผลไม้สดของไทย	2
2	เป้าหมายการผลิตไม้ผลที่สำคัญปีการเพาะปลูก 2532/33 ของจังหวัดสมุทรสาคร	3
3	อัตราส่วนการให้ปุ๋ยเคมีกับมะพร้าวอ่อน	18
4	ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกมะพร้าวอ่อน	24
5	ระดับการศึกษาของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน	39
6	ประสพการณ์ในการทำสวนมะพร้าวอ่อน	39
7	เหตุผลของการปลูกมะพร้าวอ่อน	40
8	การใช้สินเชื่อของเกษตรกร	40
9	ขนาดเนื้อที่ทำสวนของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน	41
10	กิจกรรมที่เกษตรกรปฏิบัติในการปลูกมะพร้าวอ่อน	42
11	วัตถุประสงค์การปลูกมะพร้าวอ่อน	43
12	การให้ปุ๋ยของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน	44
13	วิธีการให้น้ำของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน	46
14	วิธีการกำจัดวัชพืช	47
15	ปัญหาในการผลิตของเกษตรกร	49
16	การขายผลผลิตมะพร้าวอ่อนของเกษตรกร	50
17	วิธีการขายผลผลิตของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน	51
18	การกำหนดราคามะพร้าวอ่อน	53
19	วิธีการชำระเงินของผู้ซื้อ	53
20	การจัดการด้านการตลาด	54
21	ปัญหาในการจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร	56

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	วางผังปลูกแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส	14
2	วางผังปลูกแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า	15
3	ลักษณะการยกร่องปลูกมะพร้าวอ่อนในภาคกลางที่น้ำท่วมถึง	16
4	วิธีการตลาดมะพร้าวอ่อน	28
5	แผนที่ล้ง เขปจังหวัดนครปฐม	32
6	แผนที่ล้ง เขปจังหวัดราชบุรี	34
7	แผนที่ล้ง เขปจังหวัดสมุทรสาคร	35
8	แผนที่ล้ง เขปจังหวัดสมุทรสงคราม	37

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีความต้องการจะก้าวไปสู่ประเทศอุตสาหกรรมอย่างไรรก็ตามพื้นฐานในการพัฒนาประเทศย่อมจะมาจากภาคเกษตรกรรม ซึ่งจะก่อให้เกิดการขยายตัวและการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ตามมาคือ ตั้งแต่อดีตประชาชนส่วนใหญ่จะยึดอาชีพการเกษตรเป็นหลัก เนื่องจากประเทศไทยมีสภาพดินฟ้าอากาศและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเกษตรเป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นการทำนา ทำไร่ ทำสวนและการเลี้ยงสัตว์ การทำสวนผลไม้ก็เป็นอีกอาชีพหนึ่งที่หารายได้ให้แก่เกษตรกรที่ทำสวนผลไม้เป็นจำนวนมาก นอกเหนือที่จะบริโภคภายในประเทศแล้วยังได้มีการส่งผลไม้ออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ซึ่งทำรายได้ให้แก่ประเทศในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จึงนับได้ว่าการทำสวนผลไม้มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศด้วย

เนื่องการส่งออกผลไม้ของไทยเท่าที่ผ่านมานับได้ว่าประสบผลสำเร็จมากพอสมควร ดังจะพิจารณาได้จากมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2527 ถึงปี พ.ศ.2530 กล่าวคือ จากมูลค่าการส่งออกผลไม้ทั้งหมด 572.1 ล้านบาทในปี พ.ศ.2527 เป็น 604.8 ล้านบาทในปี พ.ศ.2530 (ตารางที่ 1) ซึ่งจะเห็นได้ว่าแนวโน้มส่งออกจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นรัฐบาลจึงได้บรรจุผลไม้สดในฐานะสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพในการส่งออกสูง ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530 - 2534) นอกจากนั้นการส่งผลไม้ไปยังตลาดต่างประเทศยังสามารถเป็นฐานในการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องอีกหลายประเภท เช่น อุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง อุตสาหกรรมการบรรจุหีบห่อ เป็นต้น

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่ามะพร้าวอ่อนเป็นผลไม้ส่งออกที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศอีกชนิดหนึ่ง ถึงแม้จะมีมูลค่าการส่งออกไม่สูงนัก แต่การส่งออกได้เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี ซึ่งจะเห็นได้จากมูลค่าการส่งออก 8 ล้านบาทในปี พ.ศ.2527 เพิ่มขึ้นเป็น 9.6 ล้านบาทในปี พ.ศ.2529 และ

4.8 ล้านบาทในปี พ.ศ.2530 นอกจากนี้มะพร้าวอ่อนยังเป็นผลไม้อีกชนิดหนึ่งที่มีแนวโน้มจะมีความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 มูลค่าการส่งออกผลไม้สดของไทย

มูลค่า : ล้านบาท

ชนิดผลไม้	ปี พ.ศ.			
	2527	2528	2529	2530
ลำไย	251	163	313	94.4
ทุเรียน	68	172	174	239.4
มะม่วง	31.3	57	54	28.3
ส้มโอ	21.2	40	45	64.3
ส้ม	32	41	36	27.9
มะละกอ	68.4	37	24	24.9
มังคุด	9	10	15	17.8
เงาะฯ	4	11.4	14	15.9
ลิ้นจี่	21	6	12	34.2
กล้วย	23	23	11.5	9.6
น้อยหน่า	12	13.4	11.5	10.3
มะพร้าวอ่อน	8	9.57	9.6	4.8
แตงโม	4	4	4.5	5.8
องุ่น	12	18.2	4	4.1
ผลไม้อื่น ๆ	7.2	8	17.2	23.1
รวม	572.1	576.57	745.3	604.8

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2532)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำคัญต่อเศรษฐกิจ เพราะมีผู้นิยมบริโภคกันโดยทั่วไปและมะพร้าวอ่อนเป็นผลไม้ที่มีคุณค่าทางอาหาร ที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย กล่าวคือ น้ำมะพร้าวดื่มเพื่อแก้กระหายน้ำ มีสารอาหารจำพวกน้ำตาล และวิตามินบีคอมเพ็กซ์ เช่น ไบโอดีน โรโบฟราวิล ส่วนเนื้อมะพร้าวให้คุณค่าทางอาหารด้วย สารคาร์โบไฮเดรต แคลเซียม ฟอสฟอรัส นอกจากนี้มะพร้าวอ่อนยังเป็นผลไม้ที่ง่ายต่อการปลูก ตลอดจนการดูแลรักษาจึงเป็นที่นิยมปลูกกันอย่างแพร่หลายทั่วทุกภาคของประเทศ แต่แหล่งเพาะปลูก ที่สำคัญอยู่ทางภาคกลาง ได้แก่ ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และนครปฐม โดยเฉพาะที่ อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรีจัดเป็นแหล่งที่ปลูกมะพร้าวที่สำคัญของประเทศ และในจังหวัด สมุทรสาครก็ได้กำหนดให้มะพร้าวอ่อนเป็นผลไม้ที่มีความสำคัญ และได้กำหนดเป้าหมายในการผลิต ในปีการเพาะปลูก 2532/33 ดังตารางที่ 2 จากการกำหนดเป้าหมายการผลิตนี้เอง จะทำให้ มะพร้าวอ่อนมีแนวโน้มที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต

ตารางที่ 2 เป้าหมายการผลิตไม้ผลที่สำคัญปีการเพาะปลูก 2532/33 ของจังหวัดสมุทรสาคร

ชนิด	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (ก.ก./ไร่)
มะพร้าวตาล	23,204	31,093	1,340
มะพร้าวอ่อน	4,714	16,900	3,585
องุ่น	10,764	22,873	2,125
ส้มเขียวหวาน	9,786	34,740	3,550
ส้มโอ	454	747	1,645
พุทรา	7,154	25,011	3,875
มะม่วง	5,329	9,197	1,726

ที่มา : (สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร, 2532)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างไรก็ตามการจะพัฒนามะพร้าวอ่อนให้เป็นพืชเศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่งนั้น จึงทำการศึกษาถึงการผลิตและการตลาดมะพร้าวอ่อนของไทย เพื่อให้เห็นถึงสถานการณ์การผลิตและการตลาด ตลอดจนปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากหลายฝ่ายเพื่อทำการศึกษาและแก้ไขปัญหาเหล่านั้น รวมถึงการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการปลูกต่อไป ดังนั้นการศึกษาสถานการณ์การผลิตและการตลาดของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนคาดว่าจะมีประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะถ้าได้ศึกษาถึงสถานการณ์การผลิตและการตลาดมะพร้าวอ่อนจากพื้นที่ที่มีการผลิตและจำหน่ายเป็นจำนวนมาก เช่น จังหวัดนครปฐม ราชบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เป็นต้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญของประเทศ ผลการศึกษาดังกล่าวนอกจากจะทำให้ได้ทราบถึงสภาพที่แท้จริงในการทำสวนมะพร้าวอ่อนในบริเวณนั้น โดยแท้จริงแล้ว ยังเป็นภาพสะท้อนที่สำคัญในการทำสวนมะพร้าวอ่อนโดยทั่ว ๆ ไปของประเทศได้ดี อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและการตลาดมะพร้าวอ่อนในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอ่อน ตลอดจนปัญหาด้านการผลิต
2. ศึกษาถึงสถานการณ์ตลาดมะพร้าวอ่อน ตลอดจนปัญหาทางด้านการตลาด
3. เพื่อหาข้อเสนอแนะและวิธีการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ในการพัฒนาการผลิตและการตลาดมะพร้าวอ่อน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงสถานการณ์การผลิตและการตลาดมะพร้าวอ่อนของประเทศไทย ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และสามารถปรับปรุงการผลิตและคุณภาพของมะพร้าวอ่อนให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. นำผลที่ได้จากการศึกษาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และป้องกันปัญหาหรืออุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
3. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาตั้งแต่การผลิตจนถึงการตลาด จะเป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้าของเกษตรกรผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงสภาพการผลิตและการตลาดมะพร้าวอ่อนในประเทศ ซึ่งการผลิตจะศึกษาถึงวิธีการผลิตและการใช้เทคโนโลยีการผลิต ส่วนด้านการตลาดจะศึกษาถึงการจัดจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรจากเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน ซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกมะพร้าวอ่อนเป็นจำนวนมาก เช่น จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และราชบุรี ในปี พ.ศ. 2532

วิธีการศึกษา

การศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการเก็บข้อมูลมีทั้งข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการสัมภาษณ์เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนโดยใช้แบบสอบถาม และการสุ่มตัวอย่างของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนจาก อ.สามพราน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี อ.บ้านแพ้ว จ.สมุทรสาคร และ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม เพื่อทำการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม ใช้วิธีการสุ่มแบบมีจุดมุ่งหมาย (purposive sampling) โดยใช้เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน 63 ตัวอย่าง

2. ข้อมูลทุติยภูมิ โดยมีการศึกษาและค้นคว้าจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานของราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของการผลิตและการตลาดมะพร้าว-
อ่อนในประเทศไทยเชิงพรรณนา โดยอาศัยหลักและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์และการคำนวณร้อยละ
มาอธิบาย

การตรวจเอกสาร

เชมพันธ์ ลากะสัมบันโน (2530) ได้ศึกษาถึงการผลิตและการตลาดมะพร้าวผลใน
ท้องที่ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรสงคราม เห็นว่าอำเภอมะนังมีพื้นที่ทำการปลูกมะพร้าวประมาณ
51,091 ไร่ ซึ่งให้ผลผลิตปีละ 8,000,000 ผล การปลูกมะพร้าวส่วนใหญ่จะปลูกมะพร้าวกันมา
เป็นเวลาหลายปี และพันธุ์ที่ใช้ปลูกจะเป็นพันธุ์พื้นเมืองให้ผลผลิตต่ำไม่มีการปรับปรุงพันธุ์ การผลิต
ก็ยังประสบกับปัญหาขาดแคลนทุนทรัพย์และแหล่งสินเชื่อระยะยาวและระยะปานกลาง ส่วนการตลาด
นั้นการขายผลผลิตจะขายส่งให้กับพ่อค้าในท้องถิ่นถึง 77% โดยที่ไม่ได้ทำการคัดเกรดและไม่มีการ
แปรรูปมะพร้าว

ณรงค์ โฉมเฉลา (2530) ได้ศึกษาถึงเชื้อพันธุ์มะพร้าว ได้กล่าวถึงลักษณะทาง
พฤกษศาสตร์ของมะพร้าว ถิ่นกำเนิดของมะพร้าว พันธุ์และลักษณะการจำแนกพันธุ์ของมะพร้าว
รวมถึงพันธุ์มะพร้าวที่ปลูกในประเทศไทย ตลอดจนพันธุ์มะพร้าวที่สำคัญของต่างประเทศสรุปได้ว่า
มะพร้าวเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว อยู่ในตระกูลปาล์ม ลำต้นสูงชูดไม่มีกิ่งก้านใบเป็นแบบใบรวม
ดอกตัวผู้และดอกตัวเมียจะแยกกันอยู่คนละดอก ส่วนผลมีเนื้อเยื่อประกอบกัน 3 ชั้น และเมล็ดซึ่ง
เป็นเนื้อที่อยู่ภายในทั้งหมด ส่วนถิ่นกำเนิดพบว่ามะพร้าวมีถิ่นกำเนิดอยู่บริเวณเอเชียตะวันออกเฉียง-
เฉียงใต้ ส่วนการจำแนกพันธุ์นั้นโดยอาศัยความสูง ขนาดของผล อายุตกผลเป็นเกณฑ์ในการ
จำแนกพันธุ์ ซึ่งพันธุ์มะพร้าวที่ปลูกในประเทศไทยแยกออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มต้นสูงคือ พันธุ์หัวลิง
ทะลายร้อย ปากจก เปลือกหวาน มะพร้าวกลาง มะพร้าวใหญ่ มะพร้าวกะโหลก และกลุ่มต้นเตี้ย
คือ พันธุ์หมูสี น้ำหอม นกคุ้ม กุ้งเคลิค นาฬิกา หมูสีเหลือง หมูสีส้ม เป็นต้น

กองพัฒนาการลงทุน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (2531) ได้ศึกษาถึง
การปลูกมะพร้าวอ่อนเพื่อการส่งออกพบว่า มะพร้าวอ่อนเป็นผลไม้ที่สามารถทำรายได้ให้กับประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อีกชนิดหนึ่ง ซึ่งมีตลาดการส่งออกอยู่ที่เอเชียและยุโรป และมีประเทศคู่แข่งที่สำคัญคือ ฟิลิปปินส์ รองลงมาได้แก่ ศรีลังกา และมาเลเซีย เพื่อให้แข่งขันกับประเทศเหล่านั้นได้ เกษตรกรหรือผู้ผลิตจึงได้ปรับปรุงพันธุ์เพื่อให้ผลผลิตต่อไร่สูง มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอต่อการส่งออก ด้านรัฐบาลก็ได้ให้ความสำคัญ โดยกรมพาณิชย์สัมพันธ์ กระทรวงพาณิชย์ กำหนดให้มะพร้าวอ่อนเป็นสินค้าเป้าหมายในแผนงานสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมการส่งออกตลอดมา

เขาวลิต พงศ์อดิศักดิ์ (2532) ได้ศึกษาถึงสภาพการผลิตและการตลาดส้มโอ ได้ทำการศึกษาสภาพการผลิต การใช้เทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ของเกษตรกรชาวสวนส้มโอ และสภาพการตลาดส้มโอในปัจจุบัน รวมถึงปัญหาด้านการผลิตและการตลาด ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งได้จากการใช้แบบสอบถามเกษตรกรชาวสวนส้มโอในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ราชบุรี สมุทรสาคร ซึ่งพบว่าเกษตรกรได้นำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เช่น จะมีการให้ทั้งปุ๋ยเคมี และปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก มีการปลูกพืชแซม ส่วนด้านการตลาดเกษตรกรได้จำหน่ายผลผลิตให้กับพ่อค้าในตลาดหลายระดับ เช่น พ่อค้ารวบรวมในท้องถิ่น พ่อค้าจรต่างจังหวัดพ่อค้าส่ง พ่อค้าส่งออก และจำหน่ายให้ผู้บริโภคโดยตรง

บทที่ 2

สภาพทั่วไปของมะพร้าวอ่อน

มะพร้าว เป็นชื่อภาษาไทยที่เรียกกันโดยทั่วไป เป็นพืชชนิดหนึ่งที่อยู่ในตระกูลปาล์ม มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Cocos mucifera L. และมีชื่อสามัญคือ coconut

ถิ่นกำเนิดของมะพร้าว

ในปัจจุบันภูมิภาคเอเชียอาคเนย์เป็นภูมิภาคที่มีการปลูกมะพร้าวมากที่สุดในโลก นอกจากนั้นยังเป็นภูมิภาคที่พบปริมาณความผันแปรของมะพร้าวมากที่สุดในด้านภาษาศาสตร์นั้น ชาวพื้นเมืองของประเทศต่าง ๆ ในเอเชียอาคเนย์มีคำที่ใช้เรียกมะพร้าวในภาษาของตน และชื่อพันธุ์มะพร้าวจำนวนมากมาย ตลอดจนวิธีการนำมะพร้าวไปใช้ประโยชน์นานาประการ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีผู้เชื่อว่าเอเชียอาคเนย์เป็นถิ่นกำเนิดของมะพร้าว และได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับปริมาณความผันแปร ตลอดจนความแตกต่างในลักษณะประจำพันธุ์มะพร้าวในทวีปอเมริกา (กลางและใต้) ซึ่งนำไปสู่สมมุติฐานว่าด้วยแพร่กระจายทางภูมิศาสตร์ จากถิ่นกำเนิดดั้งเดิมไปยังทวีปอเมริกา จึงสรุปได้ว่ามะพร้าวมีถิ่นกำเนิดในเอเชียอาคเนย์อย่างแน่นอน ตั้งแต่บริเวณแหลมมลายูจนถึงปาปัวนิวกินี

ลักษณะ โดยทั่วไปของมะพร้าว

1. ราก

มะพร้าวเป็นพืชที่ไม่มีรากแก้ว แต่จะมีรากขนาดเล็กแผ่กระจายไปรอบๆ ลำต้น เรียกระบบรากแบบนี้ว่า ไฝรัส รุก ซิสเต็ม (Fibrous root system) รากจะมีขนาดเท่า ๆ กัน มีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 เซนติเมตร ต้นมะพร้าวแต่ละต้นมีรากประมาณ 2,000-3,000 เส้น มีความยาวตั้งแต่ 3-20 เมตร ขนาดความยาวของรากขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดิน ถ้าดินสมบูรณ์รากก็จะยาวและมีขนาดใหญ่ ส่วนความลึกจะแทงลงดินลึกประมาณ 2-4 เมตร โดยปกติ รากมะพร้าวจะเบียดเสียดอยู่ตามผิวดินอย่างหนาแน่น ลึกลงไปประมาณ 1.5 เมตร และจะมี รากแขนงแตกอย่างหนาแน่นห่างจากโคนต้นประมาณ 150-180 เซนติเมตร

2. ลำต้น

เป็นลำต้นเดี่ยวไม่มีการแตกกิ่งก้าน ลำต้นมีขนาดเท่ากันโดยตลอด ยกเว้นตรงโคนต้น จะมีขนาดใหญ่กว่าต้นโดยทั่วไป การเจริญเติบโตของต้นมะพร้าว ในช่วงแรกจะเจริญในทางกว้าง จนได้ขนาดแล้ว จึงขยายทางด้านความสูง ลำต้นมะพร้าวมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางตั้งแต่ 20-30 เซนติเมตร ขึ้นอยู่กับชนิดของพันธุ์ ลำต้นจะมีลักษณะเป็นปล้อง ซึ่งเป็นรอยแผลเกิดจากโคนทาง และจั่นที่เหี่ยวแห้ง เหตุที่ต้นมะพร้าวไม่มีการเจริญทางด้านข้าง เนื่องจากไม่มีเยื่อเจริญ ด้านข้าง จึงเจริญเฉพาะทางด้านความสูง หากลำต้นมีรอยแผล ต้นมะพร้าวก็ไม่สามารถสร้างเนื้อเยื่อมา ทดแทนได้ ทำให้มีรอยแผลอยู่ตลอดไป

3. ใบและทาง

ใบมะพร้าวมีสีเขียวขนาดความกว้างประมาณ 2.5 เซนติเมตร มีเส้นกลางใบเป็น ก้านแข็ง เส้นใบจะขนานตามแนวยาวของใบ มีความยาวประมาณ 50-100 เซนติเมตร ใบจะ เรียงอยู่ 2 ข้างของทางใบ โดยที่ใบที่อยู่ตรงโคนและปลายทาง จะมีใบขนาดเล็กกว่าใบที่อยู่ตรง ช่วงกลางของทางใบ แต่ละทางใบจะมีใบเรียงอยู่ทั้งสองข้างประมาณ 200-240 ใบ

ทางใบมีความยาวตามชนิดของพันธุ์มะพร้าว ซึ่งมีความยาวตั้งแต่ 3-6.5 เมตร ความยาวของทางใบมะพร้าว จึงเป็นประโยชน์ในการกำหนดระยะปลูกไม่ให้ใบเบียดกัน

4. ดอกมะพร้าว

ในแต่ละต้นมีทั้งดอกตัวผู้และดอกตัวเมียเกิดอยู่แยกกัน แต่ทั้งดอกตัวผู้และดอกตัวเมียอยู่บนช่อเดียวกัน ซึ่งช่อดอกจะเรียกว่า "จั่น" ตำแหน่งที่มะพร้าวแทงจั่นก็คือตรงโคนทางทุกโคนทาง จั่นมะพร้าวหรือช่อดอกมะพร้าว จะมีการห่อหุ้มไว้อีกชั้นหนึ่ง เมื่อแรกเกิดมองดูจะคล้ายใบหอก มีปลายแหลม หรือมองดูคล้ายกับปลีกล้วย จั่นที่มีการห่อหุ้มอยู่นี้บางท้องถิ่นเรียกว่า "งวงมะพร้าว" และตรงกลางช่อดอกจนถึงปลายจะมีแขนงแยกออกไปเรียกว่า "ระแงง" ซึ่งระแงงนี้เองเป็นที่เกิดของตัวผู้และดอกตัวเมีย ซึ่งในจั่นหนึ่ง ๆ จะมีดอกตัวผู้ตั้งแต่ 200-300 ดอก จนถึงนับพันดอก ส่วนดอกตัวเมียจะเกิดอยู่บนระแงง ส่วนโคนมีรูปร่างกลมมนห่อหุ้มด้วยกลีบ เส้นผ่าศูนย์กลางของดอกประมาณ 2.0-2.5 เซนติเมตร ระแงงแต่ละอันจะมีดอกตัวเมียอยู่ 1-3 ดอก โดยทั่วไปแล้วจะมี 1 ดอกต่อระแงง 1 อัน

5. ผล

เมื่อผสมเกสรแล้ว ดอกตัวเมียจะพัฒนาขึ้นเป็นผล ผลมะพร้าวจะเป็นแบบ fibrous drupe ประกอบด้วยเนื้อเยื่อ 3 ชั้นคือ

5.1 เปลือก หรือผิว (Exocarp) จะอยู่นอกสุดของผลมะพร้าว ซึ่งจะมีสีต่างๆ กัน ตั้งแต่ เขียว, เหลือง, ส้ม, น้ำตาล, น้ำตาลแดง และสีงาช้าง

5.2 เนื้อเยื่อ (Mesocarp) คือเนื้อเยื่อทั้งหมดใต้ผิวจนถึงกะลา เมื่อผลแก่จะมีลักษณะเป็นเส้นใยและหยุ่น

5.3 กะลา (Endocarp) ซึ่งเป็นเนื้อเยื่อที่แข็งที่สุดของมะพร้าว

6. เมล็ด

คือส่วนของผลทั้งหมดที่อยู่ในกะลานั้นตั้งแต่แผ่นเยื่อบางๆ สีนํ้าตาลเข้าไปถึงเนื้อมะพร้าว และนํ้ามะพร้าวด้วย.

พันธุ์และลักษณะประจำพันธุ์

มะพร้าวสามารถที่จะปลูกได้ทุกภาคของไทยและการแบ่งพันธุ์มะพร้าวก็อาศัยเกณฑ์การเจริญเติบโตของลำต้น อายุที่เริ่มให้ผล การบานของดอก ออกเป็น 2 พวกใหญ่ ๆ คือ พวกต้นสูงกับต้นเตี้ย ซึ่งแต่ละพวกยังแบ่งแยกเป็นพันธุ์ต่าง ๆ ได้อีกดังนี้

1. มะพร้าวพันธุ์ต้นสูง

1.1 มะพร้าวกะโหลก เป็นมะพร้าวที่มีผลขนาดใหญ่กว่าพันธุ์พันธุ์อื่น ๆ ลักษณะต้นเหมือนมะพร้าวใหญ่ มีสะโพกเห็นได้เด่นชัด ก้านทางใบที่ 14 ยาว 540 เซนติเมตร ลักษณะของผลค่อนข้างกลมหรือกลมรีเล็กน้อย น้ำหนักผลประมาณ 2,300 กรัม ออกผลไม่ดกปีละ 20-30 ผล จึงไม่ค่อยนิยมปลูกเป็นการค้า

1.2 มะพร้าวใหญ่ เป็นมะพร้าวที่ปลูกเป็นการค้า เพราะให้ผลใหญ่และดกพอใช้ได้ ถ้าสิ่งแวดล้อมดี อายุตกผลปีที่ 8 และมีชีวิตอยู่ได้ 70-100 ปี ลำต้นมีสะโพกใหญ่ ก้านทางใบที่ 14 ยาว 533 เซนติเมตร ผลขนาดใหญ่ ลักษณะผลกลม หรือกลมรีเล็กน้อย มีขนาดกว้าง 19.5 เซนติเมตร สูง 23.3 เซนติเมตรหนัก 1,785 กรัม

1.3 มะพร้าวกลาง แม้จะถูกจัดอยู่ในประเภทต้นสูง แต่ลำต้นของมะพร้าวกลางก็เล็กกว่ามะพร้าวใหญ่ ขนาดของผลกว้าง 18-20 เซนติเมตร สูง 20-25 เซนติเมตรหนัก 1,300-2,200 กรัม ในทางปฏิบัติอาจแยกมะพร้าวใหญ่และมะพร้าวกลางออกจากกันได้อย่าง เพราะมะพร้าวใหญ่เมื่อผลดกมาก ๆ ขนาดผลก็จะเล็กลงใกล้เคียงกับมะพร้าวกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ปากจก เป็นมะพร้าวที่มีลักษณะแตกต่างจากมะพร้าวใหญ่และมะพร้าวกลางมาก ผลมีลักษณะยาวรีคล้ายลูกกรกบี๊ กะลาหนา น้ำน้อย มีปริมาณเนื้อมะพร้าวใกล้เคียงกับมะพร้าวกลาง มะพร้าวชนิดนี้เมื่อปลูกในที่ดอนจะให้ผลขนาดเล็ก

1.5 มะพร้าวทะเลทรายร้อย ไม่ค่อยจะพบบ่อยนักเหตุที่ชื่อมะพร้าวทะเลทรายร้อยเพราะว่า จั่นมะพร้าวแต่ละจั่นมีดอกตัวเมียมากถึงร้อยกว่าดอก ในขณะที่มะพร้าวทั่วไปจะมีดอกตัวเมียเท่ากับจำนวนระแ่งเท่านั้น ดอกตัวเมียในมะพร้าวทะเลทรายร้อยสามารถผสมพันธุ์ติดได้ แต่ไม่เจริญเป็นผลที่สมบูรณ์นัก ส่วนผลที่สมบูรณ์ก็จะมีขนาดเล็กมาก จึงไม่มีค่าทางเศรษฐกิจ

1.6 มะพร้าวเปลือกหวาน เปลือกของผลอ่อนใช้รับประทานได้เนื่องจากมีรสหวาน เส้นใยของเปลือกมะพร้าวชนิดนี้ จะมีสีขาวขิดหรือขาวปนน้ำตาลเล็กน้อย

1.7 มะพร้าวน้ำตาล เป็นมะพร้าวที่มีลักษณะพิเศษคือจะให้ น้ำตาลมากกว่ามะพร้าวปกติ เนื่องจากได้รับการคัดพันธุ์มาหลายชั่ว มะพร้าวตาลมีปลูกมากที่จังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดสมุทรสงคราม

1.8 มะพร้าวกะทิ เนื้อในผลจะมีลักษณะพิเศษ โดยเนื้อมะพร้าวจะฟูขึ้นมาบริเวณผิวหน้า มีน้ำขุ่นใสเหมือนวุ้น รับประทานหรือทำขนมหวานมีรสชาติดี การเกิดมะพร้าวกะทิจะเป็นบางผลในแต่ละทะเลาย จัดเป็นความผิดปกติทางพันธุกรรมของมะพร้าวอย่างหนึ่ง ซึ่งลักษณะเหล่านี้สามารถถ่ายทอดพันธุกรรมได้

1.9 มะพร้าว เป็นพันธุ์มะพร้าวอีกชนิดหนึ่งที่แตกต่างจากพันธุ์มะพร้าวชนิดอื่น ลักษณะที่แตกต่างเกิดที่จั่นของมะพร้าวคือ มะพร้าวในช่อดอกจะไม่มีระแ่งเหมือนมะพร้าวทั่วไป ดอกตัวเมียจะติดอยู่กับก้านช่อดอก ดอกตัวผู้มีจำนวนน้อยติดอยู่กับก้านช่อดอก ส่วนปลายติดผลเหมือนกับมะพร้าวทั่วไป

2. มะพร้าวพันธุ์ต้นเตี้ย

หมายถึง มะพร้าวพันธุ์ที่มีต้นเล็ก มีทางสั้น ต้นโตเต็มที่สูงไม่เกิน 12 เมตร ตกผลได้เร็วกว่ามะพร้าวพันธุ์ต้นสูง ประมาณ 3-4 ปี หลังจากปลูกลักษณะดีคือ ดอกตัวผู้และดอกตัวเมีย

บานในระยะเดียวกัน จึงผสมในต้นเดียวกันได้มาก มีผลค่อนข้างดก แต่ขนาดผลเล็ก มะพร้าวประเภทนี้จะให้ผลประมาณ 35-40 ปี มีหลายชนิดเรียกชื่อตามภาษาชาวบ้านดังต่อไปนี้

2.1 มะพร้าววอกุ่ม เป็นมะพร้าวต้นเตี้ยที่ทางภาคใต้นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ มีผลขนาดเล็ก มีเปลือกผลสีเขียว ลำต้นเล็ก ทางสิ้น มักรับประทานผลอ่อนมากกว่าบริโภคผลแก่ ไม่นิยมปลูกเป็นการค้า

2.2 มะพร้าวหมูสีเหลืองหรือนานิเก มีผลขนาดเล็กที่สุดในบรรดามะพร้าวหมูสีด้วยกัน ผลมีสีออกเหลือง รูปทรงกลมหรือเป็นเหลี่ยมเล็กน้อยปลูกเป็นไม้ประดับในภาคใต้ตอนล่าง น้ำหนักผลทั้งเปลือก 841 กรัม น้ำหนักเนื้อมะพร้าวแห้ง 178 กรัม

2.3 หมูสีเขียวท่งเคล็ด มีผลเป็นสีเขียว ขนาดผลใกล้เคียงกับพันธุ์วอกุ่ม ลักษณะทรงผลกลมหรือเหลี่ยมเล็กน้อย น้ำหนักผลทั้งเปลือก 900 กรัม น้ำหนักเนื้อแห้ง 160 กรัม

2.4 หมูสีเขียวปะทิว มีผลเป็นสีเขียว ขนาดผลใหญ่กว่ามะพร้าววอกุ่ม ลักษณะผลกลมหรือเป็นเหลี่ยมเล็กน้อย น้ำหนักผลทั้งเปลือก 1,078 กรัม น้ำหนักเนื้อมะพร้าวแห้ง 203 กรัม

2.5 หมูสีแดง มีผลสีแดงปนส้ม ปลูกกันเป็นไม้ประดับในเขตภาคใต้ ผลรูปกลมหรือมีเหลี่ยมเล็กน้อย น้ำหนักผลทั้งเปลือก 1,088 กรัม น้ำหนักเนื้อแห้ง 180 กรัม

2.6 มะพร้าวน้ำหอม จะมีลักษณะพิเศษคือ น้ำจะมีรสหวานและมีกลิ่นหอม ส่วนใหญ่จะมีสีเขียว น้ำหนักผลทั้งเปลือกเฉลี่ย 900 กรัม เนื้อมะพร้าวแห้ง 160 กรัม นิยมบริโภคผลอ่อน

2.7 มะพร้าวน้ำหอมชนิดผลกลม ผลจะใหญ่ที่สุดในบรรดามะพร้าวน้ำหอมคือจะใหญ่ทั้งลักษณะภายนอกและภายใน

การปลูกมะพร้าวอ่อนในประเทศไทย

มะพร้าวสามารถปลูกได้ทุกภาคของประเทศ และปลูกได้กับดินทุกชนิด เช่น ดินเหนียว ดินปนทราย หรือดินทราย แต่จะให้ผลผลิตได้ดีคือบริเวณที่มีน้ำทะเลขึ้นถึงหรือบริเวณปากแม่น้ำ อย่างไรก็ตามการเตรียมพื้นที่เพื่อทำการปลูกมะพร้าวอ่อนพอจะจำแนกได้ 2 วิธีคือ

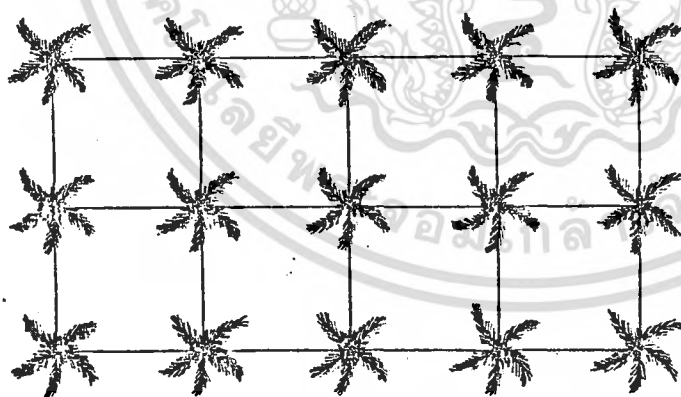
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การปลูกมะพร้าวอ่อนในที่ดอน

พื้นที่น้ำท่วมไม่ถึง เช่น ทางภาคตะวันออก ซึ่งการปลูกมะพร้าวในที่ดอนนั้น นอกจากจะพิจารณาสภาพความเหมาะสมของพื้นที่แล้ว ยังต้องศึกษาถึงปริมาณน้ำฝนว่ามีมากน้อยเพียงใด เพราะถ้าหากในฤดูแล้งขาดฝนเป็นช่วงยาวนานกว่า 3 เดือน การติดผลผลิตของมะพร้าวอาจจะลดลง แต่การเตรียมพื้นที่ปลูกในที่ดอนนั้น ไม่มีอะไรที่พิถีพิถันเป็นพิเศษมากนัก นอกจากการไถปรับพื้นที่ให้สม่ำเสมอและไถปราบวัชพืชหรือตอไม้ชนิดเก่าที่เคยปลูกอยู่ก่อนออก เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคในการไถพรวนเพื่อบำรุงแปลงปลูก

การวางแผนปลูกมะพร้าวอ่อนในพื้นที่ราบหรือที่ดอนสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 แบบ

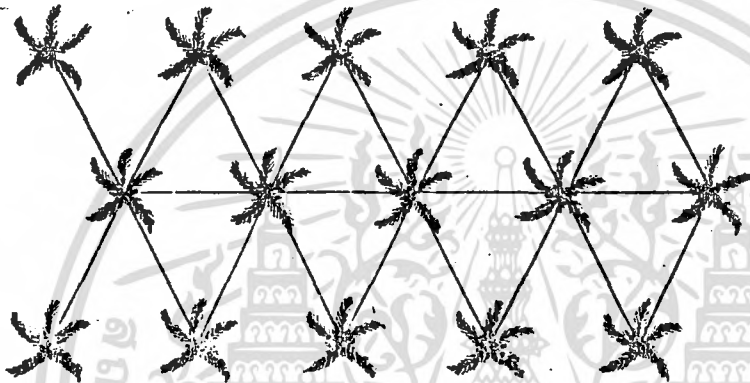
1.1 วางแผนปลูกมะพร้าวแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส (ภาพที่ 1) คือระยะระหว่างต้นและระหว่างแถวจะเท่ากัน ต้นมะพร้าวจะตั้งอยู่ที่มุมทั้ง 4 ของสี่เหลี่ยม การปลูกแบบนี้จะได้ต้นมะพร้าวประมาณ 43-45 ต้นต่อไร่ ซึ่งจะใช้ระยะปลูก 6 x 6 เมตร

ภาพที่ 1 วางผังปลูกแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร

1.2 วางแผนปลูกแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า (ภาพที่ 2) ต้นมะพร้าวจะห่างกัน 6 เมตรเท่าเดิม แต่ระหว่างแถวจะสั้นลงเหลือประมาณ 5.20 เมตร เรียกการปลูกแบบนี้อีกอย่างหนึ่งว่า การปลูกแบบสลับฟันปลา แผนการปลูกแบบสามเหลี่ยมด้านเท่านี้ สามารถเพิ่มจำนวนต้นต่อไร่ได้ประมาณ 15 เปอร์เซ็นต์ คือเพิ่มจากระยะปลูกแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัสได้ประมาณไร่ละ 5 ต้น

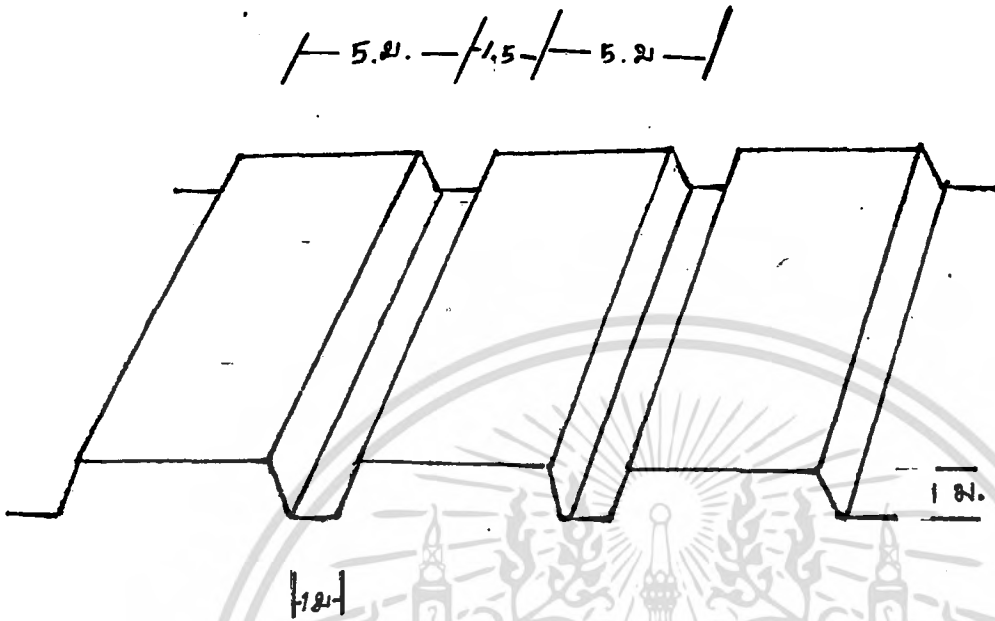
ภาพที่ 2 วางผังปลูกแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร

2. การปลูกมะพร้าวในที่ดินเหนียวน้ำท่วมถึง

จะปลูกมากในบริเวณสภาพพื้นที่แถบภาคกลางตอนล่างได้แก่ จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี ซึ่งมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ ดินเหนียวจัด ระบายน้ำยาก มีระดับน้ำใต้ดินสูง ซึ่งส่วนมากตัดแปลงมาจากพื้นที่นาแล้วกร่องให้เป็นแปลงขึ้น ให้คันร่องสูงจากระดับน้ำสูงสุด 60 เซนติเมตร ความกว้างของร่องควรงว้าง 5 เมตร ในระหว่างร่องชุดเป็นท้องร่องกว้างประมาณ 1.5 เมตร ส่วนความยาวของแปลงไม่จำกัด แล้วแต่ความต้องการของเจ้าของสวน และในระหว่างแปลงดินจะมีทางน้ำสามารถเก็บกักน้ำไว้ในฤดูแล้ง และช่วงระบายน้ำฤดูฝนอีกด้วย ลักษณะของการกร่องปลูกมะพร้าวอ่อนในบริเวณที่น้ำท่วมถึง แสดงดังภาพที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3 ลักษณะการยกร่องปลุกมะพร้าวอ่อนในภาคกลางที่น้ำท่วมถึง

สถานการณ์อากาศที่เหมาะสมกับการปลุกมะพร้าวอ่อน

มะพร้าวเป็นพืชที่มีถิ่นกำเนิดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเชื่อว่าเป็นพืชที่มีแหล่งกำเนิดใกล้ทะเล ดังนั้นปัจจุบันจึงพบเห็นการปลุกมะพร้าวในพื้นที่ใกล้ทะเล แต่มะพร้าวสามารถเจริญเติบโตในพื้นที่ซึ่งมีความสูงตั้งแต่ระดับน้ำทะเลจนถึงระดับความสูง ๑๐๐ เมตรเหนือระดับน้ำทะเล แต่ไม่ได้หมายความว่าในพื้นที่ระดับสูงต่างๆ จะปลุกมะพร้าวได้ผลดีทัดเทียมกัน ในการปลุกมะพร้าวเพื่อการค้านั้นมักจะทำกันในพื้นที่ที่มีความสูงต่ำกว่า ๑๐๐ เมตรเหนือระดับน้ำทะเล ส่วนพื้นที่สูงกว่านั้นแม้จะปลูกได้ผลก็ไม่นิยมปลูกเป็นการค้า และในพื้นที่ระดับความสูง ๕๐๐-๑๐๐ เมตรก็อาจปลุกมะพร้าวได้ดี แต่ระดับความสูงนี้ควรอยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตร เพราะมะพร้าวเป็นพืชที่ต้องการแสงแดดมาก และในพื้นที่ที่มีอุณหภูมิต่ำกว่า ๑๕ องศาเซลเซียส ก็จะมีผลกระทบกระเทือนต่อการติดผลของมะพร้าว เพราะอากาศหนาวทำให้เกิดปัญหาในระบบต่าง ๆ ของมะพร้าว ช่วง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุณหภูมิที่ปลูग्มะพร้าวได้ติควรจะอยู่ระหว่าง 20-27 องศาเซลเซียส ระดับอุณหภูมิดังกล่าวจะเห็นได้ทางใต้ ภาคตะวันออกและภาคกลาง ซึ่งเป็นพื้นที่เหมาะสมในการปลูग्มะพร้าว

สิ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดสำหรับการปลูग्มะพร้าว คือปริมาณน้ำฝนโดยเฉพาะพื้นที่ที่ห่างไกล แม่น้ำลำคลอง และไม่มีระบบชลประทาน พื้นที่ปลูग्มะพร้าวได้ติ ควรมปริมาณน้ำฝนไม่ต่ำกว่า 1,500 มิลลิเมตรต่อปี มีฝนตกสม่ำเสมอทุกเดือน พื้นที่ซึ่งไม่มีฝนมากกว่า 3 เดือน จะมีผลทำให้มะพร้าวติดผลน้อยลง ดังนั้นการปลูग्มะพร้าวจึงควรนึกถึงปัจจัยด้านน้ำให้ติ

ฤดูกาลเพาะปลูग्

การปลูग्มะพร้าวนั้นควรจะปลูग्ในช่วงฤดูฝน คือประมาณเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกรกฎาคม เนื่องจากในช่วงนี้มีปริมาณน้ำฝนเพียงพอสำหรับการเจริญเติบโต และในบางท้องที่ที่ไม่มีระบบน้ำชลประทาน ดังนั้นฤดูกาลเพาะปลูग्จึงควรจะอยู่ในช่วงฤดูฝน

การดูแลรักษามะพร้าวอ่อน

การดูแลบำรุงก็มีความสำคัญ ถ้าหากปล่อยปละละเลย มะพร้าวก็จะให้ผลน้อย แต่ถ้าดูแลรักษาให้ถูกต้องมะพร้าวก็จะออกผลตก วิธีดูแลรักษาสวนมะพร้าวที่ดีมีดังนี้

1. การใส่ปุ๋ยเคมี

การใส่ปุ๋ยเคมีให้กับมะพร้าวนั้นก็แบ่งเป็น 2 ตอนคือการใส่ปุ๋ยให้กับมะพร้าวที่ปลูग्ใหม่กับการใส่ปุ๋ยมะพร้าวเมื่อเริ่มออกผลแล้ว ซึ่งทราบกันแล้วว่ามะพร้าวอ่อนจะเริ่มให้ผลเมื่อปีที่ 4 หลังจากปลูग् ดังนั้นการให้ปุ๋ยจึงควรจะให้ถูกสัดส่วน มิฉะนั้นจะทำให้เกิดผลเสียกับมะพร้าวได้ ปุ๋ยเคมีที่ใช้ในสวนมะพร้าว สูตรที่มีความเหมาะสมคือ สูตร 13-13-21 นอกจากนี้ควรใส่ปุ๋ยหมักนี้ เขียมซัลเฟตไปพร้อม ๆ กัน โดยจำนวนปุ๋ยที่ใส่ดังตารางที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 อัตราส่วนการให้ปุ๋ยเคมีกับมะพร้าวอ่อน

อายุมะพร้าว (ปี)	ปุ๋ยผสม 13-13-21 (กิโลกรัม)	ปุ๋ยแมกนีเซียมซัลเฟต (กรัม)
1	1	0
2	2	200
3	3	300
4	4	400

ที่มา : (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2530.)

2. การไถพรวน

การไถที่ไม่ให้ลึกหรือตื้นจนเกินไปและไม่ไถบ่อยนัก จะมีผลช่วยให้มะพร้าวออกผลดีขึ้น เพราะการไถดินที่ไม่ลึกเกินกว่า 20 เซนติเมตร จะตัดรากออกเล็กน้อย แต่ไม่ควรลึกกว่า 20 เซนติเมตร และไถแถวเว้นแถวให้ห่างจากต้นข้างละ 2 เมตร ให้ไถสลับกันทุก ๆ 2 ปี ฤดูที่เหมาะสมกับการไถพรวนคือ ช่วงปลายฤดูแล้ง เพราะช่วงนี้รากที่อยู่บนผิวดินจะแห้งและไม่ดูดอาหาร รากเหล่านี้จะถูกตัดออกก็จะแตกใหม่เมื่อฝนตก

3. การขุดคุ้ยระบายน้ำและการรดน้ำในฤดูแล้ง

คือ ถ้ามีฝนตกมากและเป็นพื้นที่ลุ่ม ถ้ามีน้ำท่วมเป็นเวลานานมะพร้าวจะเจริญเติบโตไม่ได้ จึงขุดคุ้ยระบายน้ำออก แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าฝนแล้งนานเกินควร จะมีผลต่อการออกผลของ

มะพร้าว เมื่อถูกแสงถ้าที่โดนก็จะหาน้ำรดได้ ก็จะทำให้มะพร้าวออกผลดีไม่เหี่ยวเฉา น้ำที่ใช้รดต้นมะพร้าวนี้นี้ใช้ได้ทั้งน้ำจืดและน้ำทะเล

4. การควบคุมวัชพืช

ถ้าจะให้ต้นมะพร้าวเจริญงอกงามและออกผลดกก็ต้องคอยกำจัดหญ้าหรือวัชพืชที่คอยแย่งอาหารจากต้นมะพร้าว วัชพืชนั้นนอกจากจะแย่งปุ๋ยแล้วยังแย่งความชื้นในดินอีกด้วย ส่วนบริเวณที่มีฝนตกมาก การถางหญ้าให้เตียนอยู่เสมอ จะทำให้ฝนชะล้างหน้าดินไปหมด ในกรณีนี้ต้องเก็บหญ้าหรือพืชคลุมไว้แต่ก็ไม่ให้รกมาก

5. พืชคลุมดิน

ในสถานที่ที่มีความชื้นพอควร ควรปลูกพืชคลุมดินพวกพืชตระกูลถั่ว เพราะพืชตระกูลถั่วจะช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดินและเพิ่มปุ๋ยไนโตรเจนให้กับดิน พืชคลุมดินแต่ละอย่างก็เหมาะสมแต่ละท้องถิ่น แต่ก็ควรปลูกพืชคลุมดินที่ไม่ขึ้นหนาแน่นจนเกินไป พืชคลุมดินที่นิยมปลูกก็มี เพอราเลีย-เซ็นโทริชี่ม่า และคาโลโปโกเนียม

6. ปุ๋ยอินทรีย์และพืชสด

ในประเทศเขตร้อน เช่น ประเทศไทย อินทรีย์วัตถุในดินส่วนมากมีน้อยเพราะสลายตัวเร็ว เนื่องจากมีฝนตกชุกและร้อนมาก อินทรีย์วัตถุในดินเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ดินร่วน นอกจากนี้ตัวของอินทรีย์วัตถุเองก็มีธาตุอาหารอยู่ ช่วยทำให้แบคทีเรียในดินทำงานได้ดี ซึ่งจะช่วยเปลี่ยนธาตุอาหารจากรูปที่พืชดูดไปใช้ไม่ได้ ให้มาอยู่ในรูปธาตุอาหารที่พืชสามารถดูดไปใช้ได้ ซึ่งอินทรีย์วัตถุที่นิยมใส่คือ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปลูกพืชคลุมดินแล้วไถกลบ ถ้าเป็นมูลวัวมูลควาย อาจจะใช้ 2 ปั้น/ต้น/ปี โดยขุดเป็นร่องรอบรัศมี 1.5 เมตร และโรยปุ๋ยในร่องจึงกลบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเก็บเกี่ยวมะพร้าวอ่อน

วัตถุประสงค์ของการปลูกมะพร้าวอ่อน คือการเก็บเกี่ยวเพื่อรับประทานผลอ่อน การเก็บเกี่ยวมะพร้าวอ่อนให้ได้ผลอ่อนขนาดพอเหมาะ ไม่อ่อนหรือแก่จนเกินไปนั้นเป็นขั้นตอนที่ต้องใช้ความชำนาญเป็นพิเศษติดกับมะพร้าวต้นสูงที่ปลูกเพื่อเก็บผลแก่ ซึ่งมีการสังเกตง่าย แม้บางครั้งเจ้าของสวนมะพร้าวเองบางครั้งบางครั้งอาจเกิดผิดพลาด ซึ่งบางครั้งก็ได้ผลที่ไม่เหมาะสม ถึงแม้ว่ามะพร้าวอ่อนที่ออกสู่ตลาดนั้น อาจจะไปแปรรูปประเภทต่าง ๆ เช่น น้ำมะพร้าวบรรจุถุงหรือใส่แก้วแช่ตามตู้เย็น มะพร้าวอ่อนขายทั้งผล มะพร้าวเผา มะพร้าวแต่ละแบบจะต้องเก็บเกี่ยวในระยะแก่อ่อนที่แตกต่างกัน ซึ่งการเก็บเกี่ยวมะพร้าวอ่อนมีอยู่ 3 แบบ ดังรายละเอียดดังนี้

1. มะพร้าวขึ้นเดียว

หมายถึง มะพร้าวที่มีเนื้อบ้างเล็กน้อย การเกิดเนื้อของมะพร้าวจะเกิดจากบริเวณก้นผลก่อน แล้วจะหนาไปเรื่อย ๆ จนถึงหัวผล มะพร้าวขึ้นเดียวเนื้อจะบางมาก อาจจะมีลักษณะเป็นวุ้นเพียงเล็กน้อยบางท้องถิ่น เช่น ภาคใต้ เรียกว่า "มะพร้าวขึ้นมูกสิง" มะพร้าวชนิดนี้เวลาเปิดส่วนกันแล้วมองลงไปตรง ๆ ไปที่ส่วนหัวยังมองเห็นกะลาสีเหลืองอ่อนอย่างชัดเจน ซึ่งจะมีเนื้อติดอยู่เพียงครึ่งผลเท่านั้น ถือว่าเป็นมะพร้าวอ่อนเกินไปยังไม่ควรเก็บเกี่ยว

2. มะพร้าวขึ้นครึ่ง

เป็นมะพร้าวที่มีเนื้อขึ้นจนเกือบเต็มผล เมื่อตัดที่ก้นผลจะมองเห็นกะลาบริเวณหัวผลเพียงเล็กน้อยเป็นวงขนาดเหรียญบาท เนื่องจากบริเวณหัวผลยังมีเนื้อบางมาก ซึ่งถือว่ายังอ่อนไม่เหมาะกับการขายผล แต่เหมาะสำหรับใส่แก้วแช่ตู้เย็น แต่อย่างไรก็ตาม มีผู้บริโภคบางรายชอบบริโภคมะพร้าวขึ้นครึ่งนี้เหมือนกัน

3. มะพร้าวสองชั้น

หมายถึง มะพร้าวที่มีเนื้อเต็มผลแล้วแต่ยังไม่แก่จนเกินไป หรือไม่แก่จนเนื้อภายในผลแข็ง ถ้าเปิดกันผลจะมองเห็นเนื้อมะพร้าวอยู่เต็ม จะมองไม่เห็นกะลาเหมือนสองชนิดแรก ซึ่งมะพร้าวอ่อนที่ดีควรจะส่งตลาดในระยะที่เป็นมะพร้าวสองชั้น

ถึงอย่างไรก็ตามในขณะที่เราเก็บเกี่ยวมะพร้าวนั้น เราไม่สามารถที่จะมองเห็นการเจริญของเนื้อภายในผล จะต้องสังเกตการเจริญเติบโตของทะลายและการเจริญเติบโตของผลเป็นหลัก ซึ่งผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำสวนมะพร้าวอ่อน มีวิธีการสังเกตหลายวิธีการในการเก็บเกี่ยวผล เพื่อให้ได้ผลมะพร้าวอ่อนที่อยู่ในระยะ "พอดี" ที่ไม่อ่อนหรือแก่จนเกินไป ซึ่งแต่ละวิธีก็จะมีข้อคลาดเคลื่อนได้เหมือนกันเพราะในบางฤดู เช่น ในฤดูแล้งมะพร้าวจะแก่เร็วกว่าปกติ ซึ่งวิธีการสังเกตความพอเหมาะของการเก็บเกี่ยวพอจะสรุปได้ดังนี้

ก. นับทะลาย มะพร้าวอ่อนจะแทงจั่นประมาณ 20 วันต่อหนึ่งจั่นหรือทุกครั้งที่มีการใบขึ้นมา ถ้านับเอาทะลายที่เก็บเกี่ยวเป็นทะลายที่หนึ่งแล้วนับทะลายที่ตามมาเป็นอันดับที่สองและที่สามไปเรื่อย ๆ เมื่อจั่นที่ 12 แทงออกและการหุ้มยังไม่แตก ก็จะเป็นระยะเวลาที่มะพร้าวทะลายแรกอยู่ในระยะมะพร้าวชั้นที่สองพอดี

ข. สังเกตจากหางหนู มะพร้าวที่มีอายุผลมากจนกะลามีสีดำ หางหนูจะแห้งตั้งแต่ข้าวผลไปจรดปลายมะพร้าวอ่อน หางหนูแห้งครึ่งหนึ่งส่วนอีกครั้งยังสดอยู่ วิธีนี้อาจคลาดเคลื่อนได้ในฤดูร้อนที่มีแดดจัดมาก ๆ เพราะหางหนูอาจจะแห้งก่อนกำหนด

ค. สังเกตจากสีผิว บริเวณรอยต่อของช้ำกับตัวผลของผลมะพร้าวอ่อน จะมีสีขาวเป็นวงรอบข้าวผล ถ้าสีขาวเป็นวงกว้างก็แสดงว่าผลยังอ่อนมาก ต่อเมื่อส่วนสีขาวเหลือเพียงเล็กน้อยพอเป็นวงรอบช้ำก็แสดงว่าได้ระยะเก็บเกี่ยวที่พอดี อย่างไรก็ตาม มะพร้าวที่มีทะลายอยู่ในด้านที่ได้รับแสงมาก การสังเกตสีก็คลาดเคลื่อนเช่นเดียวกัน

ง. สังเกตจากจั่นที่อยู่เหนือขึ้นไป มะพร้าวจะมีทางเรียงเป็นชุดจำนวน 5 ชุดทางมะพร้าวที่เกิดขึ้นต่อ ๆ มา จะซ้อนทับในแนวเดียวกันกับทางเดิมในระหว่างทางแต่ละชุด จึง

เป็นช่องว่างให้มองลอดขึ้นไปได้ ปกติทะลายมะพร้าวจะนั่งทางทุกทะลาย ถ้าทะลาล่างสุดคือ ทะลายที่จะเก็บเกี่ยว จะสังเกตเห็นทะลายที่อยู่เหนือขึ้นไปเป็นทะลายที่ยังอ่อนมากและเหนือขึ้นไป อีกทางหนึ่ง บนซอกทางนี้จะมีจั่นแทงขึ้นมาใหม่ให้ใช้จั่นใหม่นี้ นับเป็นทะลายที่สามจากทะลายที่ ต้องการจะเก็บผล ถ้าจั่นใหม่กางหุ้มจั่นเพิ่งแตกออกถ้าเก็บเกี่ยวขณะนั้นจะได้มะพร้าวชั้นเดียว แต่ ถ้าจั่นนั้นแตกออกและบานเต็มที่แล้ว ทะลาล่างสุดก็จะเป็นมะพร้าวชั้นครึ่ง และถ้าปล่อยให้บาน เต็มที่ และผลเล็กๆ ที่โคนจั่นเริ่มมีสีเขียวขึ้นเล็กน้อย หากเก็บเกี่ยวในขณะนั้นก็จะได้มะพร้าวอ่อน เนื้อสองชั้น ซึ่งเป็นขนาดที่ตลาดต้องการมากที่สุด

ปริมาณผลผลิตต่อต้น

มะพร้าวจำพวกต้นเตี้ยมีการออกจั่นมากถึงปีละ 18 จั่น เท่ากับจำนวนของทางที่จะออก 18 ทางเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามไม่ได้หมายความว่ามะพร้าวจะติดผลทั้ง 18 จั่น หรือจะออกจั่น ทั้ง 18 จั่นเสมอไป ซึ่งจะหมายถึงเฉพาะมะพร้าวต้นที่มีความสมบูรณ์เต็มที่ แต่โดยเฉลี่ยแล้วมะพร้าว พันธุ์น้ำหอมหรือพันธุ์ต้นเตี้ยจะออกจั่นอยู่ระหว่าง 12-15 จั่น โดยปกติจะติดผลประมาณ 15-20 ผล (มะพร้าวที่ตกปานกลาง) เหตุผลหนึ่งที่ว่ามะพร้าวเตี้ยมีความดกมาก เพราะมะพร้าวพวกนี้มีการ ผสมเกษรภายในต้นเดียวกัน เนื่องจากดอกตัวผู้และดอกตัวเมียมีการบานอยู่ในระยะเวลาเดียวกัน

ต้นทุนและผลตอบแทน

หากพิจารณาการปลูกมะพร้าวอ่อนบนพื้นที่ 1 ไร่ จะได้ต้นมะพร้าวจำนวน 44 ต้น (ระยะปลูก 6 x 6 เมตร) ต้นทุนการผลิตและรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตของชาวสวนมะพร้าว อ่อนจะเป็นดังนี้

ปีที่ 1 ต้นทุนค่าใช้จ่ายทางด้านหน่อพันธุ์ การดูแลรักษา ค่าจ้างแรงงานในการเพาะปลูก และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดรวมทั้งหมดประมาณไร่ละ 3,768 บาท ส่วนรายได้ยังไม่มีเพราะว่า ต้นมะพร้าวไม่ให้ผลในปีแรก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปีที่ 2-5 ด้านรายจ่ายหรือต้นทุนการผลิต จะมีเฉพาะค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาปีละ 1,000 บาท ค่าปุ๋ยปีละ 308 บาท รวมปีละ 1,308 บาท หรือรวมต้นทุนปีที่ 2-5 เท่ากับ 5,232 บาท ดังนั้นรวมค่าใช้จ่าย 5 ปี ประมาณ 9,000 บาท โดยเฉลี่ยปีละ 1,800 บาท

ด้านรายได้หรือผลตอบแทนนั้น จะได้รับตั้งแต่ปีที่ 4 ซึ่งเป็นปีแรกที่ต้นมะพร้าวอ่อนเริ่มให้ผลผลิต แต่ยังไม่เต็มที่โดยเฉลี่ยไร่ละ 450 ผล และราคาที่เกษตรกรขายได้ประมาณผลละ 2 บาท รวมรายรับปีแรกประมาณ 900 บาท

หลังปีที่ 5 ต้นมะพร้าวถึงช่วงเจริญเติบโตเต็มที่ ในขณะที่มีการดูแลรักษาอย่างสมบูรณ์ จะให้ผลผลิตประมาณปีละ 70 ผลต่อต้น หรือคิดโดยเฉลี่ยไร่ละ 3,080 ผลต่อปี คิดเป็นมูลค่ารายรับรวมถึง 6,160 บาทต่อไร่ และผลผลิตของมะพร้าวอ่อนสามารถเก็บได้ตลอดทั้งปี แต่ช่วงที่ให้ผลผลิตมากที่สุดคือ ช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงกันยายน นอกจากนี้ชาวสวนยังสามารถเก็บเกี่ยวผลได้นานถึง 35-40 ปี ซึ่งรายละเอียดต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนแสดงไว้ดังตารางที่ 4

แนวโน้มในการปลูกมะพร้าวอ่อน

มะพร้าวเป็นพืชที่ปลูกได้แทบทุกจังหวัดของประเทศไทย แต่โดยทั่วไปพื้นที่เหมาะสมในการปลูกมะพร้าวอ่อนอยู่บริเวณภาคกลางตอนล่างและภาคใต้ และเกษตรกรเองก็เริ่มให้ความสนใจในการปลูกมะพร้าวอ่อนเพิ่มขึ้น เนื่องจากให้ผลผลิตได้ทั้งปี เมื่อเปรียบเทียบกับพืชอย่างอื่น เช่น การปลูกข้าว เกษตรกรได้รับผลตอบแทนปีละหนึ่งครั้ง และผลตอบแทนไม่คุ้มกับการลงทุน เพราะราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้มีราคาถูก ซึ่งต่างจากการทำสวนมะพร้าวอ่อนที่สามารถเก็บผลผลิตได้ทั้งปี และอายุการเก็บเกี่ยวมะพร้าวยังยาวนานถึง 35-40 ปี ประกอบกับต้นทุนในการผลิตมะพร้าวอ่อนต่ำและยังง่ายต่อการดูแลรักษา จากที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 1 จะเห็นได้ว่ามูลค่าการส่งออกของมะพร้าวอ่อนนั้นได้เพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งจะส่งผลให้ราคาของมะพร้าวอ่อนที่เกษตรกรขายได้นั้นสูงตามขึ้นด้วย จึงคาดว่าในอนาคตเกษตรกรจะทำการปรับปรุงคุณภาพของผลผลิต รวมทั้งการทำสวนมะพร้าวอ่อนเพื่อการค้ามากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกมะพร้าวอ่อน

รายการ	ปี						
	1	2	3	4	5	6	7
ต้นทุนการผลิต							
- หน่อพันธุ์ ¹	660						
- จ้างปลูก	1,100						
- ดูแลรักษากำจัดวัชพืช	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
- มุ่ย ²	308	308	308	308	308	308	308
- สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	200						
- ค่าพันธุ์พืชแซมและ ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	500						
รวมรายจ่ายแต่ละปี	3,768	1,308	1,308	1,308	1,308	1,308	1,308
รวมรายจ่ายสะสม	3,768	5,076	6,384	7,692	8,120	6,788	2,816
ผลตอบแทน ³	-	-	-	880	2,640	5,280	6,160
กำไร (ขาดทุน)	(3,768)	(5,076)	(6,384)	(6,812)	(5,480)	(1,508)	3,344

หมายเหตุ : ¹ คัดอัตราเฉลี่ยปลูกไร่ละ 44 ต้น ต้นละ 15 บาท

² ประมาณกิโลกรัมละ 7 บาท ในปีละ 44 กิโลกรัม

³ ผลผลิตปีละ 4, 5, 6 และ 7 ประมาณต้นละ 10, 30, 60 และ 70 ผล

ตามลำดับ ราคาประมาณผลละ 2 บาท

⁴ รายจ่ายสะสมหลังจากคิดรวมผลตอบแทนแล้ว

ที่มา : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาทั่วไปในด้านการผลิต

1. ขาดการวิจัยพันธุ์มะพร้าวอ่อนที่เหมาะสมกับการปลูกในสภาพดินฟ้าอากาศของแต่ละจังหวัดและภาค จึงทำให้แหล่งผลิตมะพร้าวอยู่จำกัดอยู่เฉพาะบริเวณภาคกลางตอนล่าง เท่านั้น
2. เกษตรกรขาดความรู้ คำแนะนำในการใช้ปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและโรคพืชที่เหมาะสม ทำให้เกิดการสูญเสีย ผลผลิตที่ได้คุณภาพต่ำ ซึ่งทำให้ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรสูง นอกจากนี้การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและโรคพืชอย่างผิดวิธีอาจจะเป็นอันตรายต่อชีวิตของเกษตรกรและผู้บริโภคได้
3. ในการขยายพื้นที่การผลิตนั้นทำได้ยาก เนื่องจากราคาที่ดินในปัจจุบันนั้นสูงมาก ซึ่งเกษตรกรรายย่อยไม่มีเงินทุนพอที่จะขยายพื้นที่เพาะปลูก
4. ในการขยายพันธุ์ เกษตรกรโดยทั่วไปยังขาดความรู้ในการคัดพันธุ์มะพร้าวอ่อนที่จะนำมาขยาย รวมทั้งขาดการสืบประวัติว่ามะพร้าวอ่อนที่นำมาขยายพันธุ์นั้น มีความสามารถในการเจริญเติบโต และให้ผลตอบแทนได้มากน้อยเพียงใด
5. การใช้ที่ดินไม่เต็มประสิทธิภาพ ปกติมะพร้าวอ่อนจะให้ผลตอบแทนเมื่อเข้าปีที่ 4 ซึ่งเป็นเวลานานกว่าจะได้รับผลตอบแทน ซึ่งเกษตรกรไม่ทราบว่าควรจะทำอย่างไรจึงจะดีที่สุด เช่น ควรจะมีการปลูกพืชแซมหรือไม่ ถ้าปลูกจะปลูกพืชอะไร และควรปลูกระยะห่างเท่าไร จึงจะเหมาะสม เป็นต้น
6. ปริมาณผลผลิตในแต่ละปีไม่แน่นอนและคุณภาพไม่สม่ำเสมอ แหล่งผลิตส่วนใหญ่เป็นส่วนย่อย ๆ ใช้พันธุ์ปลูกหลายพันธุ์ ทำให้รวบรวมผลผลิตได้ยาก

บทที่ 3

การตลาดมะพร้าวอ่อนภายในประเทศ

ในปัจจุบันแม้ว่ายังไม่ทราบถึงปริมาณความต้องการบริโภคมะพร้าวอ่อนภายในประเทศที่แน่นอนก็ตาม แต่คาดว่าความต้องการบริโภค ทั้งในรูปแบบผลมะพร้าวสดและมะพร้าวอ่อนแปรรูป (เนื้อและน้ำบรรจุถุงพลาสติก) ประมาณปีละ 700-900 ตัน หรือเท่ากับ 0.56-0.72 ล้านผล (น้ำหนักเฉลี่ยมะพร้าวอ่อน 1 ผล เท่ากับ 1.25 กิโลกรัม) เชื่อว่าแนวโน้มความต้องการจะยังคงเพิ่มขึ้นต่อไป เนื่องจากประชาชนชาวไทยนิยมบริโภคมะพร้าวอ่อน เพราะสะอาดรสชาติอร่อย และเมื่อรับประทานแล้วสดชื่น นอกจากนี้คนไทยยังมีความคิดสร้างสรรค์ในเรื่องอาหารการกิน จึงคาดว่าจะกระตุ้นให้เกิดการใช้มะพร้าวอ่อนในการประกอบอาหารได้มากขึ้นอีกในอนาคต

รูปแบบของมะพร้าวอ่อนที่จำหน่ายในท้องตลาด

การซื้อขายมะพร้าวอ่อนจากสวนนั้นจะส่งมาทั้งทะลาย โดยมีผู้รวบรวมผลผลิตส่งมายังผู้ขายปลีกอีกทีหนึ่ง และผู้ขายปลีกจะเป็นผู้ที่แปรรูปมะพร้าวอ่อนให้เป็นรูปแบบต่าง ๆ เพื่อจำหน่ายให้ผู้บริโภค ซึ่งรูปแบบการจำหน่ายภายในประเทศมี 3 รูปแบบคือ จำหน่ายเป็นน้ำมะพร้าว มะพร้าวทั้งผล และมะพร้าวเผา ดังรายละเอียดดังนี้

1. น้ำมะพร้าว

เป็นการจำหน่ายทั้งน้ำและเนื้อมะพร้าวอ่อนพร้อม ๆ กัน โดยไม่ต้องให้ผู้บริโภคเสียเวลาในการผ่าผลเพื่อชูดเอาเนื้อออกมารับประทาน ผู้ค้าปลีกจะผ่าผลแล้วชูดเอาเนื้อมาใส่แก้วหรือบรรจุในถุงพลาสติก แล้วแช่ในตู้เย็นเพื่อจำหน่ายต่อไป แต่มีข้อเสียคือเก็บไว้ได้ไม่นาน

2. มะพร้าวทั้งผล

เป็นรูปแบบของมะพร้าวอ่อนที่จำหน่ายกันมากที่สุดในประเทศไทย รวมทั้งผลผลิตมะพร้าวอ่อนที่ส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศด้วย มะพร้าวอ่อนทั้งผลจะต้องนำมาปอกให้ได้รูปแบบที่ต้องการ ซึ่งรูปแบบของมะพร้าวอ่อนที่จำหน่ายในตลาดคือ ด้านกันผลมีปลายแหลมเป็นรูปกรวยป้าน ส่วนทรงผลดูเหมือนให้เป็นรูปทรงกระบอกถึงด้านหัวผลสอบลงเล็กน้อยและด้านหัวตัดตรงๆ เพื่อให้ผลตั้งอยู่ได้ เรียกขั้นตอนนี้ว่า "การชำแหละ" เมื่อชำแหละมะพร้าวได้รูปทรงตามที่ต้องการแล้ว ต้องนำมะพร้าวทั้งผลลงแช่ในน้ำที่ผสม "น้ำยาขัดขาว" ซึ่งเป็นชนิดเดียวกันกับ "น้ำยาขัดน้ำตาล" หรือใส่ลงในน้ำสารส้ม หรือน้ำผสมน้ำมะนาว เพื่อให้ผิวของมะพร้าวขาวขึ้น ถ้าไม่แช่น้ำยาผิวของมะพร้าวจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอย่างรวดเร็ว แต่ผิวของมะพร้าวที่แช่ในน้ำยาขัดขาวจะขาวสะอาด แม้นำไปตั้งในที่ลมโกรก ผิวก็ยังจะขาวอยู่ได้ 3 วัน แต่ถ้าแช่ในตู้เย็นจะขาวตลอดไป

3. มะพร้าวเผา

เป็นมะพร้าวอ่อนที่นิยมบริโภคกันอีกรูปแบบหนึ่ง เนื่องจากมะพร้าวเผามีรสชาติแปลกออกไป น้ำมีความหวานและหอมมากกว่ามะพร้าวอ่อนปกติ การเผามะพร้าวจะเผามะพร้าวทั้งเปลือก ใช้เวลาการเผาประมาณ 1 ชั่วโมง เปลือกนอกของมะพร้าวจะไหม้เกรียมทั่วทั้งผล แล้วต้องเดือนเอาเปลือกที่ไหม้ออกเหลือไว้เฉพาะผลมะพร้าวล้วน ๆ จะคงเว้นร่องรอยการเผาไว้ที่ส่วนหัวซึ่งมีรอยไหม้ให้เห็นอยู่ มะพร้าวที่จะนำมาเผาจะเป็นมะพร้าวที่แก่กว่ามะพร้าวสองชั้นคือปกติแล้วมะพร้าวสองชั้นจะเก็บกันทุก ๆ 20 วัน แต่มะพร้าวที่จะนำมาทำเป็นมะพร้าวอ่อนนั้น จะยึดเวลาออกไปอีกประมาณ 5 วัน ก็จะได้มะพร้าวที่พอเหมาะกับการทำมะพร้าวเผาพอดี

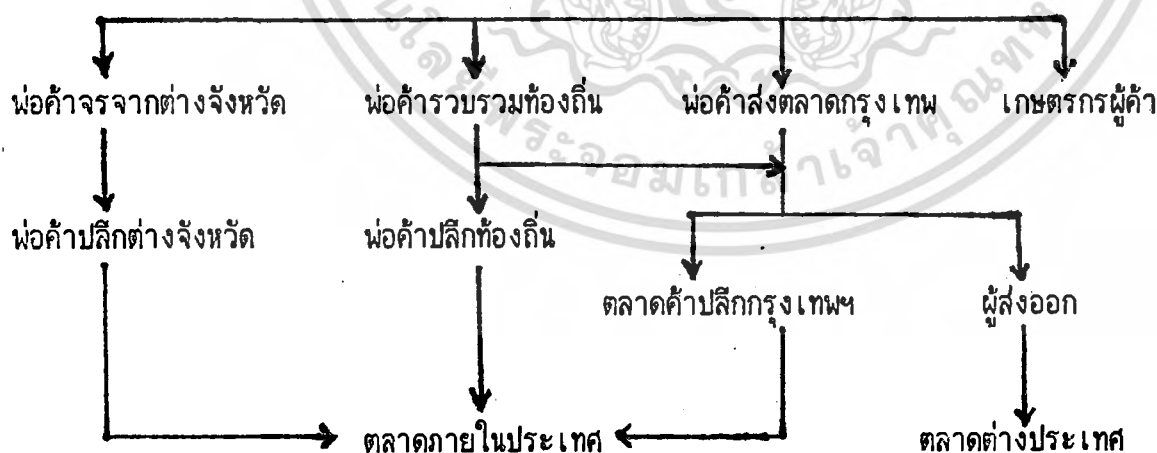
โครงสร้างการตลาด และวิธีการตลาด

มะพร้าวอ่อนมีแหล่งผลิตที่สำคัญในแถบภาคกลางตอนล่างคือ จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และราชบุรี ซึ่งจังหวัดเหล่านี้จะมีพื้นที่ติดต่อกัน และเป็นแหล่งผลิตมะพร้าวอ่อนที่สำคัญ ดังนั้นวิธีการดำเนินงานด้านการตลาดจึงคล้าย ๆ กัน

วิธีการตลาดมะพร้าวอ่อน

ในจังหวัดนครปฐมและจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี จังหวัดเหล่านี้ซึ่งเป็นศูนย์กลางในการซื้อขายมะพร้าวอ่อน ซึ่งมีพ่อค้าในระดับต่าง ๆ ที่ทำการซื้อขาย ได้แก่ พ่อค้ารวบรวมในท้องถิ่น พ่อค้าส่งตลาดกรุงเทพมหานคร พ่อค้าจรรยาจากต่างจังหวัด รวมถึงเกษตรกรจำหน่ายให้ผู้บริโภคเอง โดยส่วนใหญ่ปริมาณการซื้อขายจะผ่านพ่อค้ารวบรวมในท้องถิ่นในปริมาณที่มากกว่าพ่อค้าอื่น ๆ ซึ่งแสดงเป็นแผนภาพได้ดังภาพที่ 4

เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน

ภาพที่ 4 แสดงวิธีการตลาดมะพร้าวอ่อน

วิธีการซื้อขาย

การซื้อขายในระดับไร่นั้น พ่อค้าจะเข้าไปติดต่อกับเกษตรกร โดยปกติแล้วจะซื้อขายกันอยู่เป็นประจำ เนื่องจากมะพร้าวอ่อนสามารถเก็บเกี่ยวได้ทุก ๆ 20 วัน วิธีการจำหน่ายเมื่อเกษตรกรเก็บเกี่ยวมะพร้าวได้ พ่อค้ากับเกษตรกรก็จะตกลงราคาและจะรับซื้อไปทั้งหมด แต่ในบางสวนจะมีการตกลงราคากันก่อนล่วงหน้าเป็นปี เป็นลักษณะการเหมาสวนก่อนเก็บเกี่ยว ซึ่งการจำหน่ายนี้จะจำหน่ายเป็นผล โดยคัดผลที่เล็กไม่มีเนื้อมาก

การเก็บรักษา

มะพร้าวอ่อนเป็นผลไม้ที่มีอายุในการเก็บรักษาหลังจากการเก็บเกี่ยว จะแตกต่างกันตามฤดูกาล ในฤดูฝนผลมะพร้าวจะเก็บไว้ได้นาน 7 วัน โดยรสชาติไม่เปลี่ยนแปลง แต่ถ้าเก็บในฤดูร้อนก็จะยัดเวลาออกไปได้อีก 7 วัน ส่วนในฤดูหนาวสามารถเก็บในอุณหภูมิปกติได้ถึงครึ่งเดือน แต่ถ้าเก็บนานเกินไปจะทำให้เนื้อมะพร้าวอ่อนและ น้ำจะมีรสเปรี้ยว

ส่วนการเก็บรักษาระหว่างการขนส่งตลาดต่างประเทศนั้น จะบรรจุในกล่องกระดาษ ขนาดบรรจุ 9-10 ผล แต่ที่สำคัญในแต่ละกล่องต้องมีน้ำหนักเท่ากัน แล้วนำแช่แข็ง

ปัญหาทั่วไปในด้านการตลาด

1. เกษตรกรส่วนใหญ่ต่างคนต่างผลิตและต่างขาย ขาดการรวมกลุ่มกันระหว่างเกษตรกร เพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองด้านราคา ดังนั้นเกษตรกรจะอยู่ในฐานะที่เป็นรอง ซึ่งราคาผลผลิตจะต่ำในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก
2. การขยายตลาด ส่วนใหญ่พ่อค้าคนกลางหรือพ่อค้าส่งเป็นผู้ดำเนินการ จึงทำให้เกษตรกรไม่ทราบถึงปริมาณความต้องการและคุณภาพตามที่ตลาดต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เกษตรกรมักขาดข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด เพื่อพิจารณาตัดสินใจในการขาย ซึ่งราคาที่ตกลงซื้อขายจะกำหนดจากราคาของปีที่ผ่านมา แม้ว่าเกษตรกรจะต่อรองให้สูงขึ้น แต่ราคาที่ขายได้ก็จะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากยังขาดข่าวสารด้านการตลาด

4. ปัญหาเกี่ยวกับการรวบรวมผลผลิต โดยทั่วไปเกษตรกรและพ่อค้าท้องถิ่น มักจะไม่ค่อยระมัดระวังในการรวบรวมผลผลิต รวมถึงไม่ได้คำนึงถึงการบรรจุหีบห่อ การขนส่งก็ไม่ได้คำนึงว่า มะพร้าวอ่อนจะเสียหายหรือไม่เพียงแต่บรรจุหีบห่อให้ได้เป็นจำนวนมาก ๆ เพื่อลดต้นทุน ยิ่งบางครั้งจะทำให้เกิดการเสียหายได้

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลการศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่สำคัญๆ ที่จะมีผลต่อการผลิตและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ตลอดจนการจัดจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน จากตัวอย่างชาวสวนมะพร้าวอ่อน 63 ราย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ลักษณะท้องที่ที่ทำการศึกษา

1. จังหวัดนครปฐม

จังหวัดนครปฐมอยู่ในพื้นที่ในภาคกลาง มีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่าน ระยะห่างจากกรุงเทพมหานคร 54 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 2,151 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดสมุทรสาคร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดนนทบุรี และกรุงเทพมหานคร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดราชบุรี และกาญจนบุรี

เศรษฐกิจของจังหวัดนครปฐมส่วนใหญ่ ขึ้นอยู่กับการเกษตรกรรมสาขาต่าง ๆ ที่สำคัญได้แก่ การทำนา การทำไร่ การปลูกสัตว์ การทำสวนผลไม้ เป็นต้น ไม้ผลที่สำคัญ ได้แก่ ส้มโอ มะพร้าว ส้มเขียวหวาน มะม่วง องุ่น ละครุด กล้วย เป็นต้น

จังหวัดนครปฐม แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 6 อำเภอคือ อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอสามพราน อำเภอนครชัยศรี อำเภอกำแพงแสน อำเภอบางเลน และอำเภอดอนตูม โดยมีทั้งหมด 99 ตำบล 813 หมู่บ้าน สำหรับการปกครองในระดับท้องถิ่นมีองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง สุขาภิบาล 13 แห่ง ในปี พ.ศ.2531 จังหวัดนครปฐมมีประชากรทั้งสิ้น 603,805 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. จังหวัดราชบุรี

จังหวัดราชบุรี ลักษณะภูมิประเทศแบ่งออกได้เป็น 3 ตอน คือ ตอนชายแดน ที่ติดต่อกับสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่ายาวประมาณ 60 กิโลเมตร มีเทือกเขาตะนาวศรี และภูเขาน้อยใหญ่สลับซับซ้อน ตอนกลางเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำแม่กลอง ซึ่งอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก หรือประกอบอาชีพเกษตรกรรม และตอนด้านตะวันออกเฉียงใต้เป็นที่ทางต่ำได้รับอิทธิพลจากการหนุนเนื่องของน้ำทะเล มีน้ำขึ้นลงตลอดปีเหมาะแก่การทำสวนผลไม้ จังหวัดราชบุรีอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 110 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 5,120.12 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดกาญจนบุรี และนครปฐม
- ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดเพชรบุรี
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า

จังหวัดราชบุรีแบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 8 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 100 ตำบล 814 หมู่บ้าน โดยมีอำเภอและกิ่งอำเภอดังนี้ อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอบ้านโป่ง อำเภอบ้านแพ้ว อำเภอจอมบึง อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอปากท่อ อำเภอโพธาราม อำเภอวัดเพลง และกิ่งอำเภอสวนผึ้ง ปี พ.ศ. 2531 จังหวัดราชบุรีมีประชากรทั้งสิ้น 705,101 คน

3. จังหวัดสมุทรสาคร

จังหวัดสมุทรสาคร เป็นจังหวัดชายทะเลตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตอนล่างของภาคตะวันตกของประเทศไทย มีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านตอนกลางของพื้นที่เขตจังหวัด ซึ่งมีโครงข่ายของคลองหลายสายเชื่อมโยงระหว่างแม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำแม่กลองและแม่น้ำเจ้าพระยา คลองเหล่านี้นอกจากจะใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูกและเส้นทางการคมนาคมแล้ว ยังมีส่วนช่วยในการระบายน้ำหรือชลประทานอีกด้วย จังหวัดสมุทรสาครห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 30 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 851.224 ตารางกิโลเมตร และมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดนครปฐม

ทิศใต้ ติดต่อกับ อ่าวไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ กรุงเทพมหานคร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดสมุทรสงคราม และราชบุรี

ปี พ.ศ.2524 การบริหารส่วนภูมิภาคระดับจังหวัด ประกอบด้วยหน่วยราชการ
ประจำภูมิภาค จำนวน 84 หน่วย แบ่งการปกครองออกเป็น 3 อำเภอ 40 ตำบล 294 หมู่บ้าน
โดยมีอำเภอดังนี้ อ.เมืองสมุทรสาคร อ.บ้านแพ้ว อ.กระทุ่มแบน ปี พ.ศ.2531 จังหวัด
สมุทรสาครมีประชากรทั้งสิ้น 340,952 คน

4. จังหวัดสมุทรสงคราม

จังหวัดสมุทรสงครามเป็นจังหวัดชายทะเล ตั้งอยู่ในเขตภาคกลางตอนล่างของ
ไทย มีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านตอนกลางของพื้นที่ พื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่มริมทะเล
โดยตลอด ทำให้เกิดความสะดวกในด้านการคมนาคมและการประกอบทางด้านการเกษตร จังหวัด
สมุทรสงครามอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 64 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 400.00 ตาราง
กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดราชบุรี และสมุทรสาคร

ทิศใต้ ติดต่อกับ อ่าวไทยตรงปากอ่าวแม่กลอง กับจังหวัดเพชรบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดสมุทรสาคร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดเพชรบุรี และราชบุรี

จังหวัดสมุทรสงครามแบ่งออกเป็น 3 อำเภอ 36 ตำบล 270 หมู่บ้าน โดยมี
อำเภอดังนี้ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม อ.บางคนที อ.อัมพวา

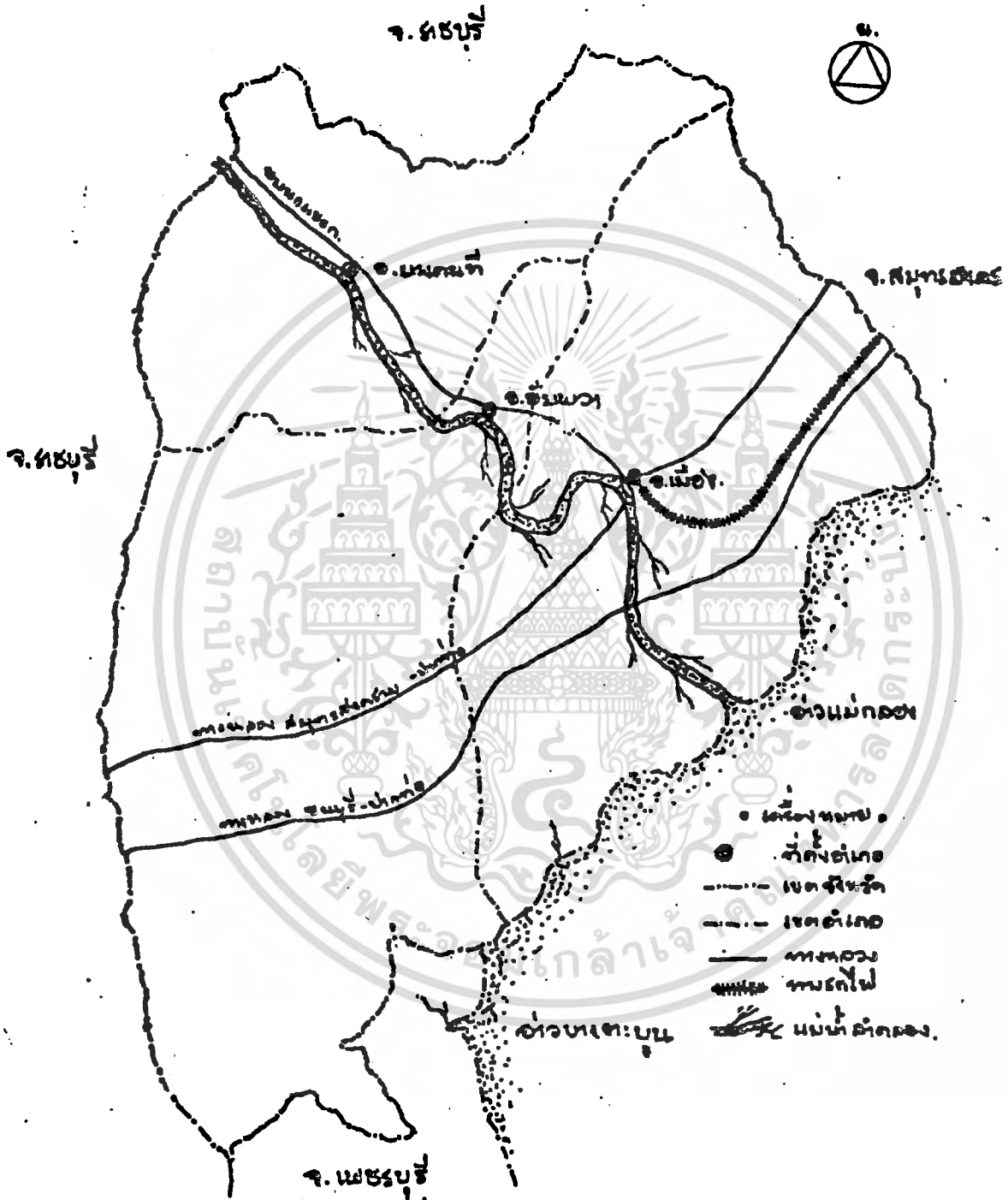
สภาพทั่วไปของเกษตรกรในท้องที่ที่ทำการศึกษา

1. ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนจากการสำรวจ ซึ่งแสดงไว้ใน
ตารางที่ 5 พบว่าส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.7) ร้อยละ 88.89 รองลงมา

คือระดับมัธยมศึกษาหรืออาชีวศตอนต้นคือร้อยละ 6.35 และอาชีวศึกษาตอนปลายหรืออนุปริญญาคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ๘ แผนที่สังเขปจังหวัดสุรินทร์สงคราม
 ที่มา : (กระทรวงมหาดไทย)

ขนาดพื้นที่ ๑ : ๑๖๐,๐๐๐
 สันนิบาต. สันนิบาต ๐๒๕๓.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้อยละ 4.76 อย่างไรก็ตามระดับการศึกษาย่อมมีผลต่อการพัฒนาการผลิตมะพร้าวอ่อนในทางอ้อม คือ ถ้าเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนมีระดับการศึกษาสูง มีความรู้และความสามารถในการรับรู้ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต น่าจะทำให้การพัฒนาการผลิตและคุณภาพมะพร้าวอ่อน ได้เร็วกว่าเกษตรกรที่มีระดับความรู้ที่ต่ำกว่า

2. ประสบการณ์ในการทำสวน

ประสบการณ์ในการทำสวนของชาวสวนผลไม้ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลกระทบต่อการผลิต และการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการผลิต จากตารางที่ 6 พบว่าเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนมีประสบการณ์ในการทำสวนมาแล้วในระดับที่สูงคือระหว่าง 5-15 ปี ประมาณร้อยละ 76.19 อย่างไรก็ตาม ในการทำสวนมะพร้าวอ่อนของเกษตรกรนั้น จะทำในลักษณะเป็นอาชีพรองมากกว่าที่จะทำเป็นอาชีพหลัก นอกจากนี้แล้ว ประสบการณ์ที่เกษตรกรได้รับเป็นเหตุผลที่ทำให้เกษตรกรสนใจยึดอาชีพการทำสวนมะพร้าวอ่อน โดยส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรประมาณร้อยละ 58.73 ให้เหตุผลว่าพื้นที่ที่ทำการปลูกมะพร้าวอ่อนในปัจจุบัน มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม รองลงมาคือ ให้ผลตอบแทนสูง และสืบทอดมรดก และให้เหตุผลอื่น ๆ (คือ ปลูกยึดคันดิน และบำรุงรักษาง่าย) ร้อยละ 19.05, 11.11 และ 11.11 ตามลำดับ ดังตารางที่ 7 นั้นก็หมายถึงเกษตรกรได้ใช้ประสบการณ์ในการที่จะเลือกประกอบอาชีพชาวสวนมะพร้าวอ่อน

3. ปัจจัยเงินทุนและสินเชื่อ

เงินทุนเป็นปัจจัยการผลิตชนิดหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการผลิต การใช้เทคโนโลยีการผลิต ปริมาณการผลิต และความสามารถในการขยายพื้นที่การผลิต ซึ่งเกษตรกรบางรายมีเงินทุนจำกัด ทำให้การผลิตของเกษตรกรถูกจำกัดด้วยและส่งผลถึงการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตด้วย ด้วยเหตุนี้เองจึงจำเป็นต้องได้รับสินเชื่อจากสถาบันเงินทุนต่าง ๆ รวมถึงแหล่งเงินทุนที่ไม่เป็นสถาบัน เพื่อให้มีเงินทุนเพียงพอสำหรับการผลิต ซึ่งจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนร้อยละ 30.16 ที่มีภาระหนี้สิน อาจจะเป็นผลมาจากพื้นที่ที่ทำการศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และมะพร้าวอ่อนเองเป็นพืชที่ใช้ต้นทุนการผลิตต่ำ แต่ให้ผลผลิตได้ทั้งปี ซึ่งจะทำให้ผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับสูง ทำให้มีเงินทุนของตนเองสำหรับทำการผลิตมากขึ้น ความจำเป็นและความต้องการกู้ยืมเงินมาลงทุนจึงน้อยตามไปด้วย ด้วยอีกเหตุหนึ่งการปลูกมะพร้าวของเกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 ระดับการศึกษาของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน

ระดับการศึกษา	เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน (ร้อยละ)
ไม่เคยได้รับการศึกษา	0
ประถมศึกษา	56 (88.89)
มัธยมศึกษา, อาชีวศึกษาตอนต้น	4 (6.35)
อาชีวศึกษาตอนปลาย, อนุปริญญา	3 (4.76)
รวม	63 (100.00)

ตารางที่ 6 ประสบการณ์ในการทำสวนของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน

ประสบการณ์	เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน (ร้อยละ)
ต่ำกว่า 5 ปี	11 (17.46)
5 - 15 ปี	48 (76.19)
16 - 20 ปี	4 (6.35)
รวม	63 (100.00)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 เหตุผลของการเลือกปลูกมะพร้าวอ่อน

เหตุผล	เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน (ร้อยละ)
ให้ผลตอบแทนสูง	12 (19.05)
สภาพแวดล้อมเหมาะสม	37 (58.73)
สีปทอดมรดก	7 (11.11)
อื่น ๆ (ปลูกยึดคันดิน, ต้นทุนต่ำ)	7 (11.11)
รวม	63 (100.00)

ตารางที่ 8 การใช้เงินเชื่อของเกษตรกร

การใช้เงินเชื่อ	เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน (ร้อยละ)
ใช้จ่ายในกิจการของสวนมะพร้าว	4 (21.05)
ใช้จ่ายลงทุนค้าอื่นที่ไม่ใช่สวนมะพร้าวอ่อน (ทำนา, ฝรั่ง, ชมพู่)	10 (52.63)
ใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย	4 (21.05)
ใช้จ่ายในเรื่องการศึกษาบุตร	1 (5.26)
รวม	19 (109.30)

หมายเหตุ : เกษตรกรสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะปลูกเพื่อยึดคันดิน หรือการปลูกเป็นพืชรอง เมื่อพิจารณาการใช้สินเชื่อของชาวสวนมะพร้าวอ่อน พบว่าเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนร้อยละ 52.63 ให้สินเชื่อไปเพื่อใช้จ่ายลงทุนในด้านอื่นที่ไม่ใช่สวนมะพร้าวอ่อน เช่น นำไปใช้จ่ายในด้านทำนาและปลูกผลไม้ชนิดอื่น ๆ (คือ ฝรั่ง, ชมพู่) ดังตารางที่ 8

4. ขนาดเนื้อที่ถือครอง

ขนาดถือครองปัจจัยที่ดินของ เกษตรกร จะมีผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อการผลิต ด้วย และเป็นแรงจูงใจในการที่จะให้ เกษตรกรขยายการผลิตและปรับปรุงการผลิต จากการศึกษา พบว่าเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองขนาดเล็ก ดังตารางที่ 9 จากการศึกษา เกษตรกรที่มีพื้นที่ถือครองขนาดเล็ก อาจจะมีผลต่อการนำเอาเทคโนโลยีการผลิตและการใช้ปัจจัยใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการผลิต เนื่องจากพื้นที่ถือครองขนาดเล็ก อาจทำให้ไม่คุ้มกับการลงทุน ซึ่งการลงทุนในสวนมะพร้าวอ่อนนั้น จะได้ผลตอบแทนปีที่ 4 หลังจากการปลูก

ตารางที่ 9 ขนาดเนื้อที่ทำสวนของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน

<u>ขนาดเนื้อที่</u>	<u>เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน</u>
น้อยกว่า 6 ไร่	35 (55.56)
6 - 15 ไร่	18 (28.57)
16 - 25 ไร่	4 (6.35)
25 ไร่ขึ้นไป	6 (9.52)
รวม	63 (100.00)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การผลิตและการใช้เทคโนโลยีของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่าในการทำสวนมะพร้าวอ่อนเกษตรกรได้นำเอาวิทยาการ ตลอดจนเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่มาใช้ในการเพิ่มผลผลิตบ้างแล้ว จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนให้ความเอาใจใส่เกี่ยวกับ การปลูกพืชแซม การให้น้ำ การให้ปุ๋ย การให้น้ำ การล้างคอมะพร้าว การกำจัดวัชพืช การป้องกันกำจัดศัตรูพืช และการไว้ผล ถึงแม้สัดส่วนการใช้เทคโนโลยีในบางอย่างยังมีสัดส่วนที่น้อยมาก เช่น การไว้ผล ก็ยังแสดงให้เห็นถึงเกษตรกรเริ่มจะให้ความสนใจในการผลิตมะพร้าวอ่อนอย่างจริงจัง และสามารถสรุปสภาพข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิธีการผลิต และการใช้เทคโนโลยีของเกษตรกรได้ดังนี้

ตารางที่ 10 กิจกรรมที่เกษตรกรปฏิบัติในการปลูกมะพร้าวอ่อน

กิจกรรม	ร้อยละของเกษตรกร	
	มี	ไม่มี
การให้น้ำ	58.73	41.27
การปลูกพืชแซม	33.33	66.67
การให้น้ำ	93.65	6.35
การล้างคอมะพร้าว	68.25	31.75
การกำจัดวัชพืช	90.47	9.53
การป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว	57.90	42.10
การไว้ผล	4.76	95.24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ลักษณะการผลิตทั่วไป

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน มีวัตถุประสงค์ในการปลูกมะพร้าวอ่อนเพื่อขายผลมะพร้าวอ่อนถึงร้อยละ 80.95 ดังตารางที่ 11 ไม่มีเกษตรกรรายได้เลยที่จะผลิตต้นพันธุ์มะพร้าวขายเพียงอย่างเดียว จะมีบ้างที่ผลิตทั้งต้นพันธุ์และผลิตผลมะพร้าวอ่อน ส่วนการขายพันธุ์ส่วนใหญ่จะเพาะลงในแปลงเพาะ ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายเกษตรกรสามารถจะขยายพันธุ์เองได้ แต่โดยทั่วไปเกษตรกรจะซื้อพันธุ์มะพร้าวมาปลูก ซึ่งแหล่งพันธุ์ที่เกษตรกรโดยทั่วไปซื้อมาปลูกอยู่ที่ อ.สามพราน และอ.นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ตารางที่ 11 วัตถุประสงค์การปลูกมะพร้าวอ่อน

วัตถุประสงค์	เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน (ร้อยละ)
เพื่อผลิตผลมะพร้าวอ่อนขาย	51 (80.95)
เพื่อผลิตทั้งต้นพันธุ์และผลมะพร้าวอ่อนขาย	12 (19.05)
รวม	63 (100.00)

2. วิธีการผลิตและการใช้เทคโนโลยี

2.1 การให้น้ำ การบำรุงรักษาดันมะพร้าวอ่อนเพื่อให้ได้ผลผลิตสูง ระบุว่า

เป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งตามปกติปุ๋ยเคมีจะแบ่งใส่ปีละ 2 ครั้ง จากการศึกษพบว่าเกษตรกรชาวสวนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะพร้าวอ่อนประมาณร้อยละ 52.38 ใสน้อยเคมีและไม่ใสน้อยเคมีร้อยละ 47.62 ซึ่งการที่สัดส่วนของการใสน้อยเคมีกับไม่ใสน้อยเคมีที่ใกล้เคียงกันนั้นก็เนื่องมาจากพื้นที่ทำการศึกษานั้นมีสภาพแวดล้อมและสภาพของดินเหมาะกับการเจริญเติบโตของมะพร้าว ซึ่งเกษตรกรบางรายใสน้อยคอก ได้แก่ มุลว้าว ไก่ กระบือ และอินทรียั่วตฤอื่น ๆ เช่น โคลนในท้องร่องมาแทนการใสน้อยเคมี ดังรายละเอียดในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 การใสน้อยของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน

ลักษณะการใสน้อย	เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน (ร้อยละ)
- ใสน้อยเคมี	
ไม่ใสน้อย	30 (47.62)
ใสน้อย	33 (52.38)
- ใสน้อยคอก	
ไม่ใสน้อย	44 (69.84)
ใสน้อย	19 (30.16)
ใสน้อยอินทรียั่วอื่น ๆ	18
(โคลนในท้องร่อง, เศษวัชพืช)	(28.57)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 การปลูกพืชแซม ด้วยระยะห่างของการปลูกมะพร้าวอ่อนห่างกันถึง 6x6 เมตร ซึ่งเป็นระยะห่างพอสมควรคือ ในระยะ 2 ปีแรกของมะพร้าวอ่อนทรงพุ่มไม่ใหญ่ พื้นที่ระหว่างแถวจึงสามารถใช้ประโยชน์ในการปลูกพืชอายุสั้นได้ ซึ่งพืชที่เกษตรกรใช้ปลูก เช่น พืชผัก พืชสวนครัว ฝรั่ง กล้าย พืชเหล่านี้มีอายุเก็บเกี่ยวสั้น สามารถที่จะเป็นรายได้ให้เกษตรกรในช่วงแรก นอกจากจะทำรายได้ให้กับเกษตรกรแล้ว ยังเป็นการใช้ที่ดินให้เต็มประสิทธิภาพอีกด้วย

2.3 การให้น้ำ นำนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเจริญเติบโตของมะพร้าวอ่อน เกษตรกรจึงจำเป็นที่จะต้องมีการจัดเตรียมแหล่งน้ำเอาไว้ล่วงหน้าด้วยเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ปลูกมะพร้าวอ่อนที่อยู่ห่างไกลจากแม่น้ำลำคลองหรือไม่มีระบบชลประทาน ถ้าเป็นการปลูกมะพร้าวอ่อนโดยอาศัยน้ำฝนแล้ว จะต้องเป็นพื้นที่ที่ฝนตกสม่ำเสมอทุกเดือน หรือมีปริมาณน้ำฝนไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตรต่อปี ถ้าพื้นที่ทำการเพาะปลูกไม่มีฝนมากกว่า 3 เดือน ก็จะทำให้มะพร้าวอ่อนติดผลน้อยลง จึงเห็นได้ว่าพื้นที่ในการทำสวนมะพร้าวอ่อนนั้น เป็นพื้นที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ เช่น คลอง แม่น้ำ หรือมีระบบชลประทาน เป็นต้น ดังนั้นพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นการปลูกแบบยกทรง และอาศัยน้ำในร่องคือ ร้อยละ 47.12 ดังตารางที่ 13 รองลงมาคือใช้เครื่องสูบน้ำที่ติดตั้งไว้บนเรือประมาณร้อยละ 25.40 และมีเกษตรกรเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ได้ให้น้ำเพียงร้อยละ 6.35 เท่านั้น

2.4 การล้างคอมะพร้าว ในการปลูกไม้ผลโดยส่วนใหญ่แล้วจะมีการตัดแต่งกิ่งสำหรับมะพร้าวอ่อนเรียกว่า การล้างคอมะพร้าว ทำให้แสงแดดส่องถึงคอมะพร้าว คือการที่ตัดเอาทางมะพร้าวที่แห้งตายแล้ว ทำให้คอมะพร้าวสะอาด ไม่ให้เป็นที่อาศัยของโรคและแมลงหรือศัตรูมะพร้าวอ่อน เช่น หนอน กระจอก ซึ่งจะทำให้ผลผลิตของมะพร้าวอ่อนเพิ่มขึ้น ตลอดจนสะดวกในการเก็บเกี่ยว แต่อย่างไรก็ตาม การล้างคอมะพร้าวบ่อยๆ ก็จะทำให้เกิดผลเสีย จึงทำให้ทางมะพร้าวไม่สามารถที่จะรับน้ำหนักผลมะพร้าวได้ (ลักษณะดังกล่าวเรียกว่า "นั่งทาง") โดยปกติเกษตรกรจะทำการล้างคอมะพร้าวปีละหนึ่งครั้ง

ตารางที่ 13 วิธีการให้น้ำของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน

วิธีการ	เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน (ร้อยละ)
ไม่ได้ให้น้ำ	4 (6.35)
ตักรดโดยคน	10 (15.87)
ระบบน้ำใต้ดิน (ร่องน้ำ)	30 (47.62)
ใช้เครื่องสูบน้ำพ่น	16 (25.40)
อื่น ๆ (น้ำทะเลหนุน)	3 (4.76)
รวม	63 (100.00)

2.5 การกำจัดวัชพืช โดยทั่วไปเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนได้ให้ความสำคัญต่อการป้องกันกำจัดวัชพืชอยู่แล้ว ซึ่งวิธีการกำจัดวัชพืชที่ใช้กัน ได้แก่ การใช้สารเคมี การใช้แรงงานคน เช่น ถอนกิ่ง ขุดทิ้ง ใช้มีดกลางหรือใช้จอบกลาง เป็นต้น ซึ่งเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนร้อยละ 53.97 ใช้แรงงานคนในการกำจัดวัชพืช และร้อยละ 50.79 ใช้สารเคมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังตารางที่ 14 ซึ่งเห็นว่าเกษตรกรได้ให้ความสำคัญกับการกำจัดวัชพืชมาก วัชพืชนอกจากจะแย่งน้ำ อาหารของมะพร้าวอ่อนแล้ว ยังเป็นที่หลบซ่อนของศัตรูมะพร้าวอ่อนอีกด้วย

ตารางที่ 14 วิธีการกำจัดวัชพืช

วิธีการ	เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน (ร้อยละ)
ไม่ได้กำจัดวัชพืช	7 (11.11)
ใช้แรงงานคน	34 (53.97)
ใช้สารเคมี	32 (50.79)

หมายเหตุ : เกษตรกรสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.6 การไถผล จากการศึกษพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 90 (ตารางที่ 10) ไม่ได้มีการจัดการเกี่ยวกับการไถผลมะพร้าวอ่อน ซึ่งเกษตรกรจะปล่อยให้มะพร้าวติดผลตกเกินไป โดยทั่วไปความมดกของมะพร้าวอ่อนประมาณ 15 - 20 ผลต่อทะลาย ถ้าหากเกษตรกรปล่อยให้มะพร้าวติดผลตกกว่านี้ จะทำให้ได้ผลมะพร้าวอ่อนขนาดเล็ก แต่จากการศึกษาก็มพบว่าเกษตรกรบางรายเริ่มจะให้ความสนใจในการไถผลมะพร้าว ถึงแม้จะยังมีสัดส่วนที่น้อย ถ้าหากได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจัง เกษตรกรก็คงจะให้ความสำคัญกับการไถผล และก็จะจะได้มะพร้าวอ่อนที่มีคุณภาพดีในอนาคต

2.7 การป้องกันศัตรูมะพร้าวอ่อน มะพร้าวเป็นพืชที่มีศัตรูรบกวนค่อนข้างน้อย แต่ก็มีศัตรูที่สำคัญเช่น ตัววงแรด ตัววงวงมะพร้าว หนู และกระรอก จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมากกว่าร้อยละ 50 (ตารางที่ 10) มีการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวอ่อน ซึ่งวิธีการที่เกษตรกรกระทำได้แก่ การใช้สารเคมี เช่น ใช้สารเคมีวงกุดชุม ในกรณีที่เป็นตัววงแรดหรือตัววงวงเข้าทำลาย หรือใช้เหยื่อพิษวางในกรณีที่เป็นหนูหรือกระรอก และเกษตรกรยังได้ใช้วิธีการในการป้องกันศัตรูมะพร้าว เช่น การจับทำลายโดยเครื่องมือดักจับ นอกจากนี้ การล้างคอมะพร้าวและการรักษาบริเวณสวนให้สะอาดไม่ให้มีกองขยะ ซึ่งจะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของตัววงแรด จะช่วยป้องกันศัตรูมะพร้าวได้อีกทางหนึ่ง

3. ปัญหาในการผลิตของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนอาจมีปัญหการผลิตที่ประสบอยู่หลายประการ แต่ที่สำคัญคือ ศัตรูมะพร้าวรบกวนคือ ร้อยละ 55.55 ดังตารางที่ 15 ซึ่งศัตรูที่สำคัญคือ หนู ซึ่งหนูจะทำลายผลอ่อนของมะพร้าวทำให้เกิดความเสียหายมาก และปัญหาที่รองลงมาคือ ราคารับซื้อและสารเคมีป้องกันศัตรูมะพร้าวราคาแพงคือ ร้อยละ 44.44 ซึ่งปัญหาสองอย่างนี้มักจะควบคู่กันเสมอ เพราะราคาของสารเคมีป้องกันศัตรูมะพร้าวราคาสูง ทำให้เกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายในการลงทุนสูง ซึ่งจะทำให้เกิดการคั่งค้าง เกษตรกรบางรายจึงไม่ได้ป้องกันกำจัดศัตรู ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาศัตรูมะพร้าวระบาดได้ ส่วนปัญหาทางด้านอื่น ๆ ก็อยู่ในสัดส่วนที่น้อย และที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่งที่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม กำลังประสบคือ ปัญหาทางด้านน้ำเสีย ที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม

การจำหน่ายผลผลิตของ เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน

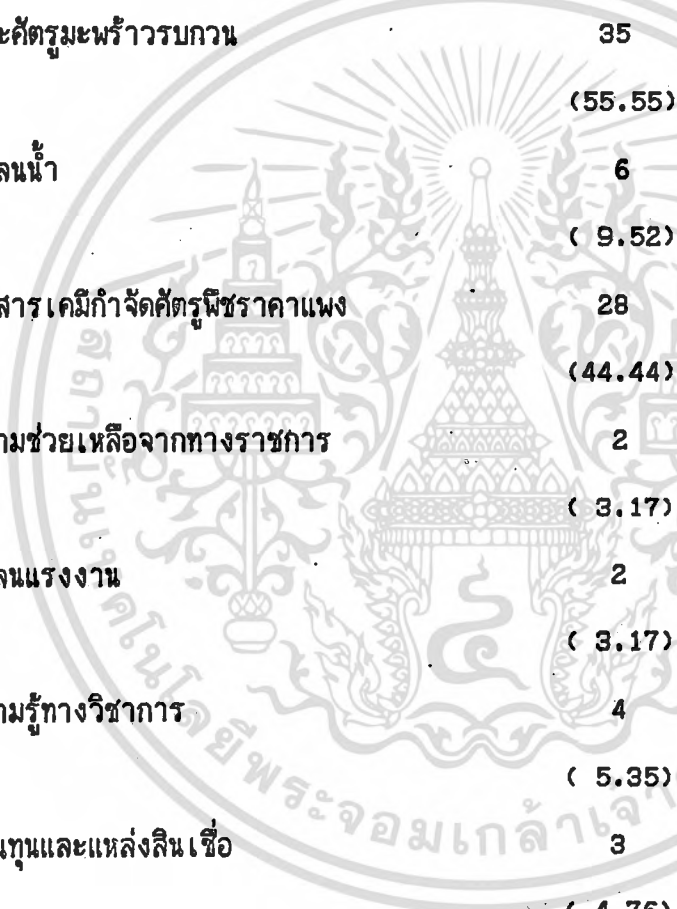
เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนจะขายผลผลิตให้กับผู้รับซื้อในตลาดหลายประเภทได้แก่ พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น พ่อค้าจรถจากต่างจังหวัด พ่อค้าปลีก พ่อค้าส่ง สมาคมผู้ส่งออก และขายให้ผู้บริโภคโดยตรง ดังตารางที่ 16 จะพบว่าการขายผลผลิตของเกษตรกร นิยมขายให้กับพ่อค้า

ตารางที่ 15 ปัญหาในการผลิตของเกษตรกร

ปัญหาในการผลิต

เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน

(ร้อยละ)

โรคและศัตรูมะพร้าวรวมกัน	35 (55.55)
ขาดแคลนน้ำ	6 (9.52)
ปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชราคาแพง	28 (44.44)
ขาดความช่วยเหลือจากทางราชการ	2 (3.17)
ขาดแคลนแรงงาน	2 (3.17)
ขาดความรู้ทางวิชาการ	4 (5.35)
ขาดเงินทุนและแหล่งสินเชื่อ	3 (4.76)
น้ำเสีย	1 (1.59)

หมายเหตุ : เกษตรกรสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวบรวมท้องถิ่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.00 ซึ่งพ่อค้ารวบรวมในท้องถิ่นจะทำหน้าที่เป็นพ่อค้าคนกลางในการรวบรวมมะพร้าวอ่อน รองลงมาคือพ่อค้าส่ง ผู้บริโภคโดยตรง พ่อค้าจรรยาจากต่างจังหวัด พ่อค้าปลีกคิดเป็นร้อยละ 36.59, 6.09, 3.66 และ 2.44 ตามลำดับ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าเกษตรกรจะขายผลผลิตให้สมาคมผู้ส่งออกน้อยมาก

ตารางที่ 16 การขายผลผลิตมะพร้าวอ่อนของเกษตรกร

ผู้รับซื้อในตลาด	เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน (ร้อยละ)
พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น	41 (50.00)
พ่อค้าจรรยาจากต่างจังหวัด	3 (3.66)
พ่อค้าปลีก	2 (2.44)
ผู้ค้าส่ง	30 (36.59)
สมาคมผู้ส่งออกฝักและผลไม้	1 (1.22)
ผู้บริโภค	5 (6.09)

หมายเหตุ : เกษตรกรสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการขายผลผลิต

จากการศึกษาวิธีการขายผลผลิตของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนพบว่า เกษตรกรจะแบ่งขายตามความเหมาะสมเมื่อเก็บเกี่ยวแล้วถึงร้อยละ 46.03 ดังตารางที่ 17 ซึ่งการขายผลผลิตมะพร้าวอ่อนนั้นจะขายมะพร้าวทั้งทะลาย รองลงมาคือ เหมาสวนตอนเก็บเกี่ยวคือ ร้อยละ 38.10 โดยทั่วไปแล้วเกษตรกรจะเป็นผู้เก็บเกี่ยวมะพร้าวเอง โดยปกติมะพร้าวอ่อนจะเก็บเกี่ยวได้ทุก ๆ 20 วัน เมื่อครบกำหนดการเก็บเกี่ยวพ่อค้าก็จะเข้ารับซื้อถึงสวน และในบางครั้งพ่อค้าที่เข้ามารับซื้อจะเก็บเกี่ยวมะพร้าวเอง การที่พ่อค้าเป็นคนเก็บเกี่ยวเองจะทำให้ราคาที่เกษตรกรได้รับต่ำกว่าปกติเล็กน้อย เนื่องจากพ่อค้าจะหักค่าเก็บเกี่ยวประมาณ .10 บาทต่อมะพร้าว 1 ผล

ตารางที่ 17 วิธีการขายผลผลิตของเกษตรกร

วิธีการขายผลผลิต	เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน (ร้อยละ)
เกษตรกรไม่ตอบคำถาม	2 (3.17)
เหมาสวนก่อนการเก็บเกี่ยว	7 (11.11)
เหมาสวนตอนเก็บเกี่ยว	24 (38.10)
แบ่งขายตามความเหมาะสมเมื่อเก็บเกี่ยวแล้ว	29 (46.03)
เกษตรกรนำไปขายให้พ่อค้าส่งด้วยตัวเอง	1 (1.59)
รวม	63 (100.00)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนการจำหน่ายแบบเหมาสวนก่อนการเก็บเกี่ยวประมาณร้อยละ 11.11 จะเป็นการซื้อขายโดยการกำหนดราคาไว้ล่วงหน้าเป็นปี ๆ ไป ซึ่งเมื่อถึงกำหนดการเก็บเกี่ยวพ่อค้าก็จะเก็บเกี่ยวมะพร้าวเอง

การกำหนดราคา

ราคาของมะพร้าวอ่อนก็เหมือนกับสินค้าเกษตรโดยทั่ว ๆ ไปคือ จะผันแปรตามปริมาณผลผลิต ซึ่งใดที่มีผลผลิตออกสู่ตลาดมาก ก็จะทำให้ราคาคงต่ำ ถ้าช่วงใดผลผลิตมีน้อยราคาก็จะสูงจากการศึกษาพบว่าราคาที่เกษตรกรขายได้ในปี พ.ศ.2532 อยู่ระหว่าง 1.50-2.00 บาทต่อผล แต่ก็มีบางช่วงที่ราคาสูงกว่านี้ เช่น ในเดือนเมษายนของทุก ๆ ปี จะเป็นช่วงที่มะพร้าวอ่อนราคาสูงถึง .5 บาทต่อผล

โดยส่วนใหญ่แล้วร้อยละ 58.73 แหล่งรับซื้อจะเป็นผู้กำหนดราคาขึ้นก่อนโดยพิจารณาจากปริมาณผลผลิตของมะพร้าวอ่อนในฤดูนั้น ๆ ปริมาณของผู้ซื้อและระดับราคาในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นอกจากนี้แล้วก็มีการกำหนดราคาร่วมกันระหว่างเกษตรกรและแหล่งรับซื้อ และเป็นที่น่าสังเกตว่า มีจำนวนเกษตรกรเพียงร้อยละ 4.76 จะเป็นผู้กำหนดราคาเอง จึงแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ขาดอำนาจต่อรองด้านราคากับแหล่งรับซื้อ ดังตารางที่ 18

วิธีการชำระเงินของผู้ซื้อ

ในการซื้อขายระหว่างเกษตรกรและผู้รับซื้อนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการชำระเงินกันเป็นเงินสด ร้อยละ 87.30 ดังตารางที่ 19 ส่วนวิธีการชำระเงินด้วยเช็คนั้นยังไม่มีและจะมีเป็นส่วนน้อย ที่ซื้อขายกันเป็นเงินเชื่อเพียงร้อยละ 9.52 เท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเชื่อใจซึ่งกันและกันระหว่างผู้ซื้อกับเกษตรกรนั้นยังมีน้อย

ตารางที่ 18 การกำหนดราคามะพร้าวอ่อน

ผู้กำหนดราคา	เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน (ร้อยละ)
เกษตรกรไม่ตอบคำถาม	3 (4.76)
เกษตรกร	3 (4.76)
แหล่งรับซื้อ	37 (58.73)
กำหนดราคาาร่วมกัน	20 (31.75)
รวม	63 (100.00)

ตารางที่ 19 วิธีการชำระเงินของผู้ซื้อ

วิธีการชำระเงิน	เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน (ร้อยละ)
เกษตรกรไม่ตอบคำถาม	2 (3.18)
เงินสด	55 (87.30)
เงินเชื่อ	6 (9.52)
รวม	63 (100.00)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดการด้านการตลาดในการขายผลผลิต

1. การคัดคุณภาพ จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 57.14 มีการคัดคุณภาพของมะพร้าวอ่อน ดังตารางที่ 20 โดยทั่วไปเกษตรกรจะดูจากความอ่อนแก่คือ มะพร้าวที่อ่อนหรือลักษณะที่พอดี (มะพร้าวสองชั้น) ก็จะนำมาบริโภคในลักษณะผลสด ถ้าหากเป็นมะพร้าวแก่จะนำไปทำมะพร้าวเผา นอกจากนี้เกษตรกรบางรายยังได้แยกเป็นมะพร้าวน้ำหอม น้ำหวาน และตัดผลที่เสียหายออก เช่น ผลที่หัวแตก หัวเน่า เป็นต้น

ตารางที่ 20 การจัดการด้านการตลาด

การจัดการเกี่ยวกับ	ร้อยละของ เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน	
	มี	ไม่มี
การคัดคุณภาพ	57.14	42.86
การคัดขนาดผล	53.97	46.03
การบรรจุหีบห่อ	-	100.00
การแปรรูป	-	100.00
การขนส่ง	4.76	95.24

2. การคัดขนาดผล จากตารางที่ 20 จะเห็นว่าเกษตรกรร้อยละ 53.97 ได้คัดขนาดผล แต่ขนาดผลยังไม่มีมาตรฐานที่แน่นอนคือ จะใช้สายมามองว่าเป็นผลขนาดกลาง เล็กหรือใหญ่ จากร้อยละ 53.97 นี้ ส่วนใหญ่จะคัดเอาลูกที่เล็ก ซึ่งจะไม่มีเนื้อมะพร้าวออก แล้วมะพร้าวขนาดกลางและใหญ่ก็ขายคละในราคาเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การบรรจุหีบห่อ จากการศึกษาดังตารางที่ 20 เห็นว่าในระดับไร่นานั้นไม่มีการบรรจุหีบห่อ เนื่องจาก มะพร้าวอ่อนเป็นผลไม้ที่มีเปลือกหนา ป้องกันการกระทบกระเทือนจากการขนส่งได้ แต่ถ้าเป็นมะพร้าวอ่อนที่ส่งต่างประเทศ จะต้องปลอกและตกแต่งให้ได้รูปทรงที่สวยงาม แล้วบรรจุในกล่องกระดาษ ขนาดบรรจุ 9-10 ผลต่อกล่อง

4. การแปรรูป จากการศึกษาดังตารางที่ 20 ในระดับไร่นานั้น เกษตรกรจะขายมะพร้าวอ่อนเป็นผลทั้งทะลายไม่ได้แปรรูป แต่การแปรรูปมะพร้าวอ่อนจะทำที่พ่อค้าขายปลีก เช่น น้ำมะพร้าวบรรจุถุง น้ำมะพร้าวใส่แก้วในตู้เย็น หรือมะพร้าวเผา เป็นต้น

5. การขนส่ง การขนส่งมะพร้าวอ่อนไปยังตลาดขายส่งหรือตลาดจะเป็นหน้าที่ของพ่อค้าที่เข้าไปรับซื้อ เนื่องจากการซื้อขายมะพร้าวอ่อนพ่อค้าจะเข้าไปรับซื้อถึงสวน พ่อค้านิยมใช้รถบรรทุกปิคอัพ 4 ล้อ แต่มีเกษตรกรร้อยละ 4.76 ทำการขายส่งมะพร้าวอ่อนด้วยรถบรรทุกปิคอัพ 4 ล้อส่งตลาดเอง

ช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาด

มะพร้าวอ่อนสามารถที่จะให้ผลได้ทั้งปี แต่ปริมาณการให้ผลจะไม่สม่ำเสมอ จากการศึกษาในพื้นที่จังหวัด นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และราชบุรี พบว่าในช่วงฤดูฝนมะพร้าวอ่อนจะติดลูกมากและสามารถจะเก็บเกี่ยวผลผลิตได้มาก ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม ช่วงราคาที่เกษตรกรขายได้ในช่วงนี้จะต่ำกว่าช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม เนื่องจากช่วงนี้เป็นช่วงที่ผลผลิตเก็บได้น้อย

ปัญหาเกี่ยวกับการขายผลผลิต

จากการศึกษาดังตารางที่ 21 ปัญหาที่สำคัญที่สุดของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนคือ ปัญหาเรื่องราคาตกต่ำร้อยละ 49.21 เนื่องจากการกำหนดราคาโดยส่วนใหญ่แหล่งรับซื้อจะเป็นผู้กำหนดราคาและเกษตรกรยังมีปัญหาเรื่องการขาย โดยไม่มีอำนาจในการต่อรองทางการตลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นจำนวนมากถึงร้อยละ 41.27 เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ต่างคนต่างผลิตและต่างขาย ทำให้ขาดการรวมตัวเพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองราคาในการขายผลผลิต สำหรับปัญหาเรื่องการขายรองลงมาคือ การคมนาคมไม่สะดวก ขาดข้อมูลข่าวสารความรู้ด้านการตลาด และขาดอุปกรณ์ในการดำเนินงานด้านการตลาด คิดเป็นร้อยละ 6.35, 4.76 และ 1.59 ตามลำดับ

ตารางที่ 21 ปัญหาในการจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร

ปัญหาในการจำหน่าย	เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน (ร้อยละ)
ราคาผลผลิตต่ำ	31 (49.21)
ไม่มีอำนาจต่อรองทางการตลาด	26 (41.27)
ขาดข้อมูลและข่าวสารความรู้ทางการตลาด	3 (4.76)
การคมนาคมไม่สะดวก	4 (6.35)
ขาดอุปกรณ์ในการดำเนินงานด้านการตลาด	1 (1.59)

หมายเหตุ : เกษตรกรสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

มะพร้าวอ่อนนับได้ว่าเป็นผลไม้อีกชนิดหนึ่งที่เกษตรกรนิยมปลูกกันแพร่หลาย เนื่องจากมะพร้าวอ่อนเป็นพืชที่ปลูกง่ายไม่ค่อยจะมีปัญหาเท่าใดนัก นอกจากปัญหาทางด้านแมลงศัตรูแล้ว ก็เป็นปัญหาทั่ว ๆ ไปของพืชเกษตรกรรมทุกชนิด ฉะนั้นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จึงมุ่งศึกษาสภาพการผลิตและการใช้เทคโนโลยีของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อน รวมถึงการศึกษาถึงสภาพการตลาดของมะพร้าวอ่อน เพื่อจะได้ทราบถึงสภาพที่แท้จริง เพื่อที่จะได้เสนอแนวทางในการที่จะพัฒนาในด้านการผลิตและการตลาด

จากการใช้แบบสอบถามตัวอย่างเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนในจังหวัดนครปฐม - ราชบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำนวน 63 ราย สามารถสรุปได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา (ป.1-ป.7) แต่เกษตรกรเหล่านี้มีประสบการณ์ในการทำสวนมากคืออยู่ระหว่าง 5-15 ปี เกษตรกรจะศึกษาจากประสบการณ์และการเรียนรู้จากเกษตรกรด้วยกัน และมีเหตุผลในการปลูกมะพร้าวอ่อนคือ สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ทำให้ต้นทุนในการผลิตต่ำ ในด้านเงินทุนและสินเชื่อ มีเกษตรกรจำนวนน้อยรายที่จะมีภาระเรื่องหนี้สิน ซึ่งหนี้สินที่เกษตรกรมีนั้น โดยส่วนใหญ่จะไม่ได้นำไปใช้ในกิจการสวนมะพร้าวอ่อน ซึ่งจะนำไปใช้ในการปลูกพืชชนิดอื่น เนื่องจากเกษตรกรจะปลูกมะพร้าวอ่อนเป็นพืชรองมากกว่า ขนาดเนื้อที่ถือครองเพื่อทำสวน จะเห็นว่าเกษตรกรส่วนมากมีพื้นที่ทำการปลูกมะพร้าวอ่อนน้อยกว่า 6 ไร่

ในด้านการนำวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิตพบว่า เกษตรกรได้มีการนำเอาวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ ไม่ว่าจะเป็นการให้น้ำ ซึ่งเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวอ่อนส่วนใหญ่จะมีการใช้ทั้งน้ำเคมี น้ำคอก หรืออินทรีย์วัตถุอื่น ๆ ในช่วงเวลาที่เหมาะสม การปลูกพืชแซม เกษตรกรมีการปลูกกล้วย ฝรั่ง ฝรั่ง และพืชอื่น ๆ ในสวนมะพร้าวอ่อน เพื่อเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การควบคุมวัชพืช และให้ผลพลอยได้จากพืชเหล่านี้ด้วย ส่วนการให้น้ำจากการศึกษาพบว่า พื้นที่ส่วนใหญ่จะมีการปลูกแบบยกร่อง การให้น้ำของเกษตรกรจึงอาศัยปล่อยน้ำเข้าไปในร่องน้ำ จะมีบ้างที่ใช้เครื่องสูบน้ำที่ติดกับเรือพ่นน้ำออกสองข้าง การล้างคอมพิวเตอร์เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการล้างคอมพิวเตอร์ปีละครั้ง เพื่อให้คอมพิวเตอร์สะอาดไปเป็นที่หลบซ่อนของศัตรู ทั้งยังทำให้เกิดความสะอาดในการเก็บเกี่ยวมะพร้าวอีกด้วย การกำจัดวัชพืชเกษตรกรโดยส่วนใหญ่จะใช้แรงงานจากคน ส่วนการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าว เกษตรกรก็ให้ความสนใจในการดูแลรักษาสวนมะพร้าวอยู่เป็นประจำ การไว้ผลมีเกษตรกรจำนวนน้อยให้ความสนใจ

ในด้านการจัดจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร ชาวสวนมะพร้าวอ่อนจะจำหน่ายผลผลิตให้กับผู้รับซื้อในตลาดหลายประเภท ได้แก่ พ่อค้ารวบรวมในท้องถิ่น พ่อค้าจรรยาจากต่างจังหวัด พ่อค้าปลีก พ่อค้าส่ง สมาคมผู้ส่งออกผักและผลไม้ และขายให้ผู้บริโภคโดยตรงด้วยวิธีการขายหลายวิธีคือ เหมาสวนก่อนการเก็บเกี่ยว เหมาสวนตอนเก็บเกี่ยว หรือแบ่งขายตามความเหมาะสมเมื่อเก็บเกี่ยวแล้ว โดยทั่ว ๆ ไปพ่อค้าจะเป็นคนกำหนดราคาขึ้นมาก่อน และวิธีการชำระเงินส่วนมากจะชำระเป็นเงินสด ส่วนการจัดการด้านการตลาด เกษตรกรจะมีการคัดคุณภาพ เช่น มะพร้าวอ่อนแก่ น้ำหอม หรือน้ำหวาน และคัดเอาผลที่หัวแตกหรือหัวเน่าออก ด้านคัดขนาดผลจะวัดกันด้วยสายตาและจะคัดเอาผลที่เล็กไม่มีเนื้อออกทิ้ง ส่วนการแปรรูปและการบรรจุหีบห่อในระดับไร่นายังไม่มีทำ ด้านตลาดภายในประเทศจากการศึกษาพบว่า โครงสร้างการตลาดคล้ายคลึงกับโครงสร้างการตลาดของผลไม้สดชนิดอื่น ๆ ซึ่งประกอบด้วยพ่อค้าระดับต่าง ๆ คือ พ่อค้าในท้องถิ่น พ่อค้าส่งกรุงเทพ และพ่อค้าจรรยาต่างจังหวัด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาต่างๆ ของมะพร้าวอ่อน ควรจะมีการพิจารณาเพื่อพัฒนาทั้งในด้านการผลิตและในด้านการตลาด สามารถสรุปและเสนอแนะในประเด็นที่สำคัญ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการผลิตและการตลาดมะพร้าวอ่อนในอนาคตดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรขาดความรู้ในด้านการผลิต ไม่ว่าจะเป็นการให้น้ำ การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรู และการใช้ดินอย่างเหมาะสม ดังนั้นจึงควรจะมีการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการด้านการผลิต ตลอดจนวิทยากรก่อนการเก็บเกี่ยวและหลังการเก็บเกี่ยว
2. ปัญหาทางด้านพันธุ์มะพร้าวอ่อนพบว่าขาดการวิจัยพันธุ์มะพร้าวอ่อนที่เหมาะสมในแต่ละแหล่งผลิต นอกจากนี้มะพร้าวอ่อนซึ่งเป็นพืชที่ผสมข้ามต้นได้ ถ้าหากเกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องขยายพันธุ์มะพร้าวที่ถูกต้องแล้วจะทำให้เกิดการกลายพันธุ์ได้ง่าย เมื่อเกษตรกรต้องการขยายพื้นที่การเพาะปลูก เกษตรกรต้องลงทุนซื้อพันธุ์มะพร้าวมาปลูกซึ่งทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ในประเด็นนี้ควรจะมีการสาธิตเกี่ยวกับการผสมเกสรของมะพร้าวเพื่อเก็บไว้ทำพันธุ์
3. ปัญหาทางด้านปริมาณและคุณภาพไม่สม่ำเสมอเนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ต่างคนต่างผลิตและต่างขาย จึงทำให้รวบรวมผลผลิตได้ยากและไม่สะดวก ดังนั้นควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้า และมีการวางแผนในการผลิตออกสู่ตลาดในปริมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดตลอดปี
4. ปัญหาเรื่องเกษตรกรขาดแหล่งข่าวสารข้อมูลการตลาด ควรจะมีการจัดตั้งเป็นตลาดกลางรับซื้อมะพร้าวอ่อนในแหล่งผลิตที่สำคัญ ซึ่งจะ เป็นแหล่งให้ข้อมูลทางด้านการตลาดและความเคลื่อนไหวของราคาด้วย

เอกสารอ้างอิง

กลุ่มเกษตรกรกรัญจร. 2531. มะพร้าวน้ำหอม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหมิตร

กองข้อมูลการค้า กรมพาณิชย์สัมพันธ์. 2530. "การส่งออกและการตลาดมะพร้าวอ่อนของไทย".

ข้อมูลการค้าเพื่อการส่งออก. 2, 54 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2530) : น. 6-26.

✓ กองพัฒนาการลงทุน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. 2531. "ปลูกมะพร้าวอ่อนเพื่อการส่งออก". ข่าวพัฒนาการลงทุน 1, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2531) : น. 16-17.

กองส่งเสริมพืชพันธุ์ กรมวิชาการเกษตร. 2530. การปลูกมะพร้าว. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

✓ ฝรั่ง โฉมเฉลา. 2530. ชื่อพันธุ์มะพร้าว. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์นิลขันธ์ ห.จ.ก.

ประทีป กุณาตล. 2527. "มะพร้าวน้ำหอมผลไม้ส่งออกกำลังมีแนวโน้มดี". เคหเกษตร. 7, 87 (เมษายน 2527) : น. 13-16.

ฝ่ายวิชาการธนาคารกสิกรไทย. 2531. "มะพร้าวอ่อน : ช่องทางการตลาดยังไม่ไหว". สรุปข่าวธุรกิจธนาคารกสิกรไทย. 19, 10 (16-31 พฤษภาคม 2531) : น. 45-49.

ศุภลักษณ์ เจนนอมมา. 2529. "มะพร้าวเป็นพืชที่น่าส่งเสริมจริงหรือไม่?". โลกเกษตร. 6, 29 (กรกฎาคม-กันยายน 2529) : น. 45-49.

อรุณรัตน์ ปฎิภาณเทวา. 2532. "อนาคตของมะพร้าวอ่อน..ไปทางไหน?". เกษตรอุตสาหกรรม. 44, 4 (กุมภาพันธ์ 2532) : น. 67-72.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

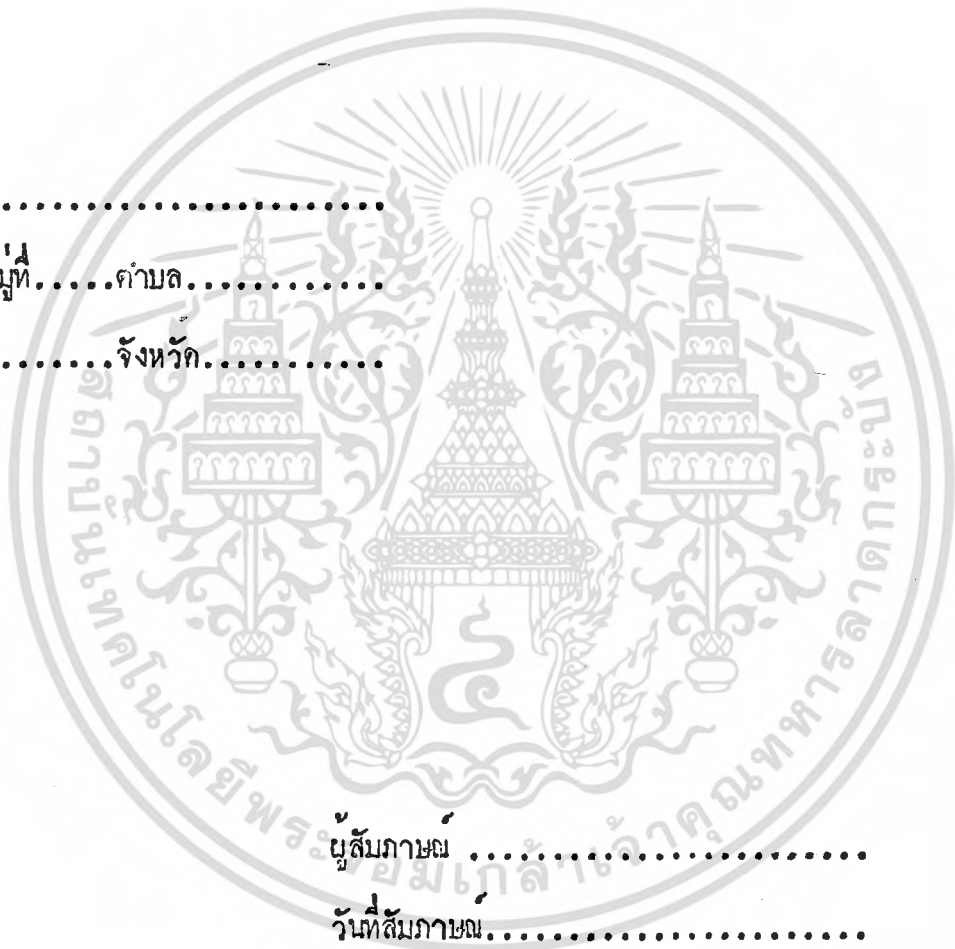
เรื่อง

การศึกษาสภาพการผลิตและการตลาดมะพร้าวอ่อน

ชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ .....

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

ผู้สัมภาษณ์ .....

วันที่สัมภาษณ์.....

เริ่มเวลา.....เลิกเวลา.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ ..... ปี

3. ระดับการศึกษา

( ) ไม่เคยได้รับการศึกษา

( ) ประถมศึกษา

( ) มัธยมศึกษา , อาชีวศึกษาคอนตัน

( ) อาชีวตอนปลาย , อนุปริญญา

( ) ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพหลัก (อาชีพที่ใช้เวลามากที่สุดในรอบปี)

( ) ทำนา ( ) ทำสวนผลไม้ (ระบุ).....

( ) ทำไร่ ( ) ทำสวนผัก

( ) เลี้ยงสัตว์ ( ) ประมง

( ) ค้าขาย ( ) รับราชการ

( ) รับจ้าง ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

5. อาชีพรอง (ตอบได้มากกว่า 1 อาชีพ)

( ) ทำนา ( ) รับราชการ

( ) ทำไร่ ( ) ทำสวนผัก

( ) เลี้ยงสัตว์ ( ) ประมง

( ) ค้าขาย ( ) ไม่มี

( ) รับจ้าง ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

6. ปัจจุบันท่านมีภาระหนี้สินหรือไม่

( ) มี ( ) ไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ในกรณีที่ท่านมีการระดมเงิน ท่านกู้ยืมเงินมาจากแหล่งใด

แหล่งเงินทุน	จำนวน (บาท)	ดอกเบี้ย (ร้อยละ)
( ) ข.ก.ส.	.....	.....
( ) สหกรณ์การเกษตร	.....	.....
( ) ธนาคารพาณิชย์	.....	.....
( ) ญาติ	.....	.....
( ) เพื่อน	.....	.....
( ) นายทุน	.....	.....
( ) อื่น ๆ (ระบุ)	.....	.....

8. ท่านกู้ยืมเงินมาเพื่อวัตถุประสงค์อะไร เป็นสำคัญ

- ( ) ใช้จ่ายในกิจการสวนมะพร้าวอ่อน
- ( ) ใช้จ่ายลงทุนด้านอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สวนมะพร้าวอ่อน
- ( ) ใช้จ่ายในเรื่องการศึกษาบุตร
- ( ) ใช้จ่ายในเรื่องการรักษาพยาบาล
- ( ) ใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

9. เหตุผลที่ท่านมีอาชีพทำสวนมะพร้าวอ่อน

- ( ) ใหลลคอมแทนสูง
- ( ) สภาพแวดล้อมเหมาะสม
- ( ) สืบทอดมรดก
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 การผลิตและการใช้เทคโนโลยีการผลิต

1. วัตถุประสงค์ของการปลูกมะพร้าวอ่อน

- ( ) เพื่อผลิตต้นพันธุ์ชาย
- ( ) เพื่อผลิตผลมะพร้าวอ่อนชาย
- ( ) เพื่อผลิตต้นพันธุ์ และผลมะพร้าวอ่อน
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

2. ท่านปลูกมะพร้าวอ่อนมานาน.....ปี เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.....

2.1 พื้นที่เริ่มปลูกมะพร้าวอ่อน

- ( ) ของตนเอง.....ไร่
- ( ) เช่า.....ไร่
- ( ) อื่น ๆ.....ไร่ รวม.....ไร่

2.2 ปัจจุบันมีพื้นที่ทำการปลูกมะพร้าวอ่อน

- ( ) ของตนเอง.....ไร่
- ( ) เช่า.....ไร่
- ( ) อื่น ๆ.....ไร่ รวม.....ไร่

3. ปริมาณผลผลิต.....ผล/ไร่ หรือ.....ผล/คน

4. ระยะปลูก.....เมตร + เมตร

5. ท่านปลูกมะพร้าวอ่อนพันธุ์ อะไรบ้าง

- ( ) น้ำหอมชนิดลรี ( ) นกคุ้ม
- ( ) น้ำหอมชนิดกลม ( ) หมูดีเขียว
- ( ) น้ำหวาน ( ) หมูดีเหลือง (นาฬิกา)
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

6. แหล่งที่มาของพันธุ์มะพร้าวอ่อนที่ท่านปลูกในปัจจุบัน

- ( ) ซื้อพันธุ์มา

- ( ) ขยายพันธุ์เอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามแก้ไขเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ถ้าท่านขยายพันธุ์เอง โดยวิธีใด

- ( ) การเพาะในแปลงเพาะพันธุ์
- ( ) การเพาะในแปลงปลูก
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

8. ทำเนมีการดูแลรักษาสวนมะพร้าวอ่อนในเรื่องใดต่อไปนี้ อย่างไร

8.1 ท่านใส่ปุ๋ยเคมี หรือไม่ อย่างไร

- ( ) ไม่ใส่ปุ๋ยเคมี เพราะ .....
- ( ) ใส่ปุ๋ยเคมี แต่จำสูตรไม่ได้
- ( ) ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร.....
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

8.2 ถ้าท่านใส่ปุ๋ยเคมี ท่านมีวิธีการใส่อย่างไร

ชื่อปุ๋ยเคมี

วิธีการใส่

- (1) .....
- (2) .....
- (3) .....
- (4) .....

8.3 ท่านใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยอินทรีย์อื่น ๆ หรือไม่

- ( ) ไม่ใส่ปุ๋ยคอก
- ( ) ไม่ใส่ปุ๋ยหมัก
- ( ) ใส่ปุ๋ยคอก คือ.....
- ( ) ใส่ปุ๋ยหมัก
- ( ) ใส่ปุ๋ยอินทรีย์อื่น ๆ (ระบุ).....

8.4 ท่านมีวิธีการใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยอินทรีย์อื่น ๆ อย่างไร

- (1) .....
- (2) .....
- (3) .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.5 การปลูกพืชแซม

- ( ) ไม่มี
- ( ) มี คือ .....
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ) .....

8.6 การให้น้ำ

- ( ) ตักรดโดยคน
- ( ) ระบบน้ำหยด (สปริงเกอร์)
- ( ) ระบบน้ำใต้นดิน (ร่องน้ำ)
- ( ) ใช้เครื่องสูบน้ำพ่น
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ) .....

8.7 การด่างค่อมะพร้าว

- ( ) ไม่มี
- ( ) 1 ครั้ง/ปี
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ) .....

8.8 การกำจัดวัชพืช

- ( ) ไม่ได้กำจัดวัชพืช
- ( ) ใช้แรงงานคน
- ( ) ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ) .....

8.9 การป้องกันกำจัดหนอนและแมลงศัตรูมะพร้าว

- ( ) ไม่ได้ป้องกันกำจัด
  - ( ) ป้องกันกำจัด โดยวิธี
- 1 .....
- 2 .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.10 การไว้มล

- ( ) มีการเก็บมลพิษเมื่อผลตก
- ( ) ไม่มีการเก็บมลพิษ
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ) .....

9. ปัญหาในการผลิตทั่ว ๆ ไป

- ( ) โรคและแมลงรบกวน
- ( ) ขาดแคลนแรงงาน
- ( ) ดินไม่สมบูรณ์
- ( ) ขาดความรู้ทางวิชาการ
- ( ) ขาดแคลนน้ำ
- ( ) ขาดเงินทุนหรือแหล่งสินเชื่อ
- ( ) ภัย และสารเคมีกำจัดศัตรูพืชราคาแพง
- ( ) ขาดความช่วยเหลือจากทางราชการ
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 3 การตลาด

1. ท่านขายผลผลิตให้ใคร (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ( ) พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น
- ( ) พ่อค้าจรจากต่างจังหวัด
- ( ) พ่อค้าปลีก
- ( ) พ่อค้าส่ง
- ( ) สมาคมผู้ส่งออกผักและผลไม้
- ( ) ผู้บริโภค
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ท่านขายผลผลิตอย่างไร

- ( ) เหมกสวนก่อนการเก็บเกี่ยว
- ( ) เหมสวนก่อนเก็บเกี่ยว
- ( ) แบ่งขายตามความเหมาะสมเมื่อเก็บเกี่ยวแล้ว
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ) .....

3. ใครเป็นผู้กำหนดราคา

- ( ) เกษตรกร
- ( ) แหล่งรับซื้อ (ระบุ) .....
- ( ) กำหนดราคาารวมกัน

4. ราคาขาย .....บาท/ผล หรือ.....บาท/100ผล

5. วิธีการชำระเงิน

- ( ) เงินสด ( ) เงินเชื่อ
- ( ) เช็ค ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

6. ท่านมีการจัดการเกี่ยวกับผลผลิตเพื่อการจำหน่าย ดังต่อไปนี้หรือไม่

การจัดการเกี่ยวกับ	มี	ไม่มี	วิธีการ
1. การคัดคุณภาพ			
2. การคัดขนาดผล			
3. การบรรจุหีบห่อ			
4. การแปรรูป			
5. การขนส่ง			
6. อื่น ๆ (ระบุ)			
.....			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ช่วงเวลาที่ผลผลิตมะพร้าวอ่อนมีมาก ปริมาณขายมาก และราคาขายสูงมาก (ปี พ.ศ.2532)

ช่วงเวลา	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ผลผลิตมาก												
2. ปริมาณมาก												
3. ราคาสูงมาก												

8. ปัญหาในการจำหน่ายผลผลิตทั่วไป

- ( ) ราคาผลผลิตต่ำ
- ( ) ไม่มีอำนาจต่อรองทางการตลาด
- ( ) ขาดข้อมูลข่าวสารความรู้ด้านการตลาด
- ( ) การคมนาคมไม่สะดวก
- ( ) ขาดอุปกรณ์ในการดำเนินงานด้านการตลาด
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ) .....

9. ในอนาคตท่านจะยึดอาชีพนี้ต่อไปหรือไม่

- ( ) ยึด เพราะ .....
- ( ) ไม่ยึด เพราะ .....

10. ถ้าท่านยังคงยึดอาชีพนี้อยู่ ในอนาคตท่านมีแนวทางขยายการผลิตอย่างไร

- ( ) ขยายพื้นที่การผลิต
- ( ) จัดหาพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงมาปลูก
- ( ) อื่น (ระบุ) .....

11. ท่านได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานใด ท่านใด อย่างไรบ้าง

หน่วยงาน

ในท่าน

ความช่วยเหลือที่ได้รับ

- ( ) อ.ก.ส. _____
- ( ) พนักงานส่งเสริมการเกษตร _____
- ( ) พัฒนาการ _____
- ( ) อื่น ๆ _____

12. ท่านต้องการให้ทางราชการช่วยเหลืออะไรบ้าง

- ( ) เงินทุน
- ( ) ความรู้วิชาการด้านการผลิต
- ( ) ข้าราชการการตลาด
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ) .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้